

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Subotica, SZOMBAT 1925. április 18.

104. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. Szakszerkesztőség 5-10

Előfizetési ár egy évre 135 dinár

Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Lolbach-palota)
Szakszerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia-Fonciere-palota)

KÖZBESZÓLÁS

Bátrak vagyunk különvéleményt jelenteni azzal a kivánsággal szemben, mely a magyarság politikai szervezkedésének kérdését ki szeretné vonni a magyar sajtó megbeszéléseinek anyagából. Nem jelenthetjük be azonban ezt a különvéleményt anélkül, hogy észinte örömmel s igaz jóérzéssel ne köszöntsük azt az állásfoglalást, amelynek szempontjait ugyan nem osztjuk, melynek érveit ugyan meggyőzőeknek nem tartjuk, de amelyik a *saját portájában* mégis megmutatta, hogy a magyarság nagy ügyeinek, fájdalmas kérdéseinek tárgyalását nem kell okvetlenül beszenyvezni alantas egyéni szempontok előlérbe tolásával. Soha nem az elvi, mindig a személyi kontroverziák mélyítik ki a meg nem engedett érzékenységek s vizsik a magyarság érdekeinek kockázatosságát a vitát. Az ellentétes álláspont nem jelenti azt, hogy az ellentétes álláspont védelmezője — ellenség le. A magyar párt vezetőséghez való tartozás — sajnos — nem teszi csálhatatlanná az állásfoglalást. Figyeljük csak meg a tulsó parton lévő harcosokat. „Kik hivatottak vezérül a népnek”, azoknak minden állásfoglalását a mérséklet, a magyar nyilvánosság megbecsülése, a békére való észinte törekvés jellemzi. Apró senkik kapaszkodnak csak be nagy szavakba, mint ahogy az ökörszemek bujnak meg a sas szárnyai alatt, lenge jelentéktelenségek hívják fel magukra a figyelmet rikoltó rágalmaikkal. Természetesen nemcsak ezek a rokkant titánok bűnösök a sajtó hangjáért, hanem azok is, akik módot adnak nekik arra, hogy tulságosan alacsonyrendű egyéni kedvtelenségük a magyarság nyilvánossága előtt s a magyarság érdekeinek kockázatosságával elégtételt ki.

De azt még a jószándék és nemes gondolkodás példaadói se kívánják, hogy a magyar sajtó a magyar szervezkedés kérdését vegye le a napirendről. Mert ma csak az újságközlemények tartják fenn az érdeklődést a magyarság politikai szervezkedésével szemben. Ha ezek a cikkek nem lennének, nem lenne semmi. Inkább arra kellene kérniük a magyar lapokat, hogy szünet nélkül, meg nem szakított folytonossággal írjanak erről a kérdéstről, világítsák meg valamenynyire szempontból, taglalják minden álláspontnak megfelelően, csak — az isten szerelmére — írjanak, írjanak, írjanak róla. Ha olykor tévednek is, kisebb hiba, mintha hallgatnak. Ha netán olykor túl is lőnek a célon, még mindig kevesebbet ártnak, mintha nem is vesznek kezükbe feygyvert. A magyar párt ma csak annyira él, amennyit írtnak róla. Ha a választások után a magyar sajtó nem foglalkozott volna az elkövetett hibákkal s a szerzett tapasztalatokkal, joggal hibézta volna a magyarság, hogy ez

a süket csend a magyar párt halálát jelenti. Mert mi történt a magyar pártban február 8-ika óta? Folytatuk a szervezkedést, folytattuk az agitációt, tettük, mondtuk, dolgoztuk valamit? Ha a kisebbségi sors Diogeneszel fölédező utra indulunk, hogy fölmutassuk, mit tett február 8-ika óta a magyar párt, bizonybizonny mondjuk, nem találunk egyetlen i betűt, amire a magyar párt önértékes, büszke és elégedett vezetősége — a pontot föltette.

Az a kavargás, ami a novisadi polgármesteri állás körül kerekedett, kézzel foghatóan dokumentálja a közigazgatás mai rendszerének tarthatatlanságát. Mert reméljük, az önkormányzat egyetlen hívét se elégti ki az a rendszer, hogy a város első tisztviselőjét pártkörben választják. A közgyűlés választott tagjait mégis csak tisztultabb közszellem s nagyobb egyéni felelősség vezeti a választásnál, mint a pártkör tagjait, akik királyilag személyi vonatkozásokat és po-

litikai tekinteteket kötelesek figyelembe venni. Ha a radikális pártkör választja a polgármestert, bizonyára a legjobb radikálisra esik a választás, de a legjobb radikális is lehet gyöngye polgármester. Nem a pártúségen s a pártérdek legtokéletesebb szolgálatán múlik a polgármester alkalmassága. A cél inkább az lenne, hogy a közigazgatást függetlenítsék a pártérdekektől s ehelyett a mai rendszer a közigazgatást a pártérdek vazallusává teszi. Pedig a megoldás kézenfekvő: ha már úgy is választják a polgármestert, válassza a közgyűlés. Amíg a partirakciók harcától a miniszteri megerősítésig eljut a jelölt, megtéplák jóhírért, kicsorbítják tekintélyét, lelohasztják kedvét és megbénítják energiáját. S akinek volna is kedve, hivatottsága és hozzáértése a polgármesteri tisztség betöltésére, nincskedve, hivatottsága és hozzáértése a párt-harcok megvívására és intrikák legyőzésére. Csak a polgárság választása adhatja meg a tekintély teljesességét s az elhivatás kétségbevonhatatlanságát.

nyit harcba lépett, ez a harc azonban nem a szerbek, hanem a labozók és erőszakosok politikája, Pasics és Pribicevics ellen irányul. Most azonban az erőszak politikája megbukott, sor kerül a szerbek, horvátok és szlovének megegyezésére és a Davidovics-kormányzat sikerült előlépéséért, hogy a horvátok ezik a kormány becsületességét és igazságos voltát, amely nem engedi meg az erőszakosságokat és mindenki számára biztosítja a törvények és az igazság uralmát.

2. Radics erős államot akar és nem engedi meg, hogy azt bárki is meg merje tamadni. Ennek külső biztosítására ő is katonai készütséget kíván, azonban Radics és az egész horvát nép is pacifista és nem akar imperiaizmust, sem pedig olyan katonai készütséget, amely ezzel egyértelmű volna.

3. Radics másféle belső berendezkedést kíván. Hogy ez föderalizmus, autonómia, vagy angol önkormányzat legyen-e, az a kormányban és a parlamentben való megegyezéstől függ. Ebből a megegyezéses munkából lehet majd legjobban megítélni, hogy mi lesz számukra a leghelyesebb, azonban már most meg lehet állapítani, hogy a belső berendezés tekintetében bizonyos különállásról lehet szó Horvátország, Szlovénia és — megfelelő formában — Bosznia tekintetében. Radics maga is tudja, hogy mennyire fájdalmas pont Macedónia a szerbek számára, éppen ezért az ő részükről ezt a kérdést nem fogják bolygatni. Minderre azonban majd csak az észinte megegyezés után kerülhet sor. E kérdéseket az alkotmány revíziója útján kell rendezni. A végleges döntés előtt azonban szükséges új választásokat lefolytatni, hogy meg lehessen állapítani, helyesli-e a szerb nép a megegyezéses politikát.

4. Radics és az összes horvátok köztársaságiak, azonban úgy Radics, mint hívei taktikai okokból választották ezt a jelszót. A szörnyű háboru után ugyanis egyrészt meg kellett ölni a Habsburg-legitimizmust Horvátországban, másrészt pedig a horvát parasztokat meg kellett menteni a bolsevizmustól. Ezi csakis a köztársasági elvekkel lehetett elérni és e módszerrel Radics teljes sikert is ért el mindkét irányban. A köztársaságot azonban nemcsak formailag, hanem elvileg is elfogadták a horvátok. Radics István demokratikus parasztkormányt akar, a néptöbbség kormányát, amilyent legjobban a köztársaság tud biztosítani, elismeri mindamellétt, hogy monarchikus államban is el lehet ezt érni. Angliát hozza fel példó-

Petrovics Nasztáz közzétette a Davidovics-kormány és Radics megállapodását

Radics négy hívét, köztük Radics Pavlét delegálta Davidovics kormányába

Nagypénteken beállt a teljes csend a politikai életben. Sem a parlamenti klubokban, sem a miniszterelnökségen nem történt semmi jelentékeny csemény és a kormány tagjai sem jelentek meg hivatalukban, sőt azok a miniszterek is, akik eddig még Beogradban voltak, szintén elutaztak vidékre. A politikai élet újabb megélénkülése csak a pravoszláv husvéti ünnepek utánra várható és jól értesült körök szerint április 25. és 28. közötti időben várható a kormány rekonstrukciójának végrehajtása. Ez a kérdés is sokat vesztett azonban érdekeségéből azóta, amióta nyilvánvalóvá lett, hogy nagyobb átcsoportosítás nem várható az új kormányban, hanem csak néhány tárca fog gazdát cserélni. Nagy érdeklődéssel várják a rekonstruált kormány deklarációját, amely nyilvánosságra fogja hozni a kormány munkaprogramját. A minden részletre kiterjesztő deklarációt a kormány valószínűleg a parimenti első ülésén fogja betérjeszteni.

Politikai körökben nagy feltűnést kelt és élénk kommentárokat ad alkalmat Petrovics Nasztáznak, a Davidovics-kormány volt belügyminiszterének a *Novosti* husvéti számában megjelent vezércikke. Petrovics Nasztáz ebben a cikkben ismerteti a Davidovics-kormány és a Radics-párt között létrejött megállapodás szövegét. Rámutat Petrovics Nasztáz arra, hogy Radics Pavle beszéde nem

jelentett számára semmi újat, azonban teljes elégtételt ad úgy neki, aki a radikális-párton belül energikusan dolgozott a megegyezés érdekében, mint Davidovics Ljubának és pártjának is, amelyről kiderült most, hogy *nem futottak politikai ábrándok és megvalósíthatatlan eszmék után, hanem realis politikát folytattak.* Radics Pavle beszéde a legilletékesebb módon dönti meg a becsületes szerbek tömege előtt azt a hiedelmet, hogy a szerbek és horvátok között nem lehet békés megegyezés.

Ezután Petrovics Nasztáz közzéteszi annak a jelentésnek szövegét, amelyet a Radics-párt vezetőivel Zagrebben folytatott tárgyalásairól a Davidovics-kormánynak és a koronának előterjesztett. A jelentés megállapítja, hogy

1. Radics nem akar tárgyalásokat és jegyzőkönyveket, mert a szerbek és horvátok nem két külön nép, hanem, beleértve a szlovénokat is, egy etnikai egység, amelynek részét nem tárgyalhatnak úgy, mintha külön népek volnának. Ezen az egységen belül joggal követelhetik a horvátok, hogy kivánságaikkal számot vessenek, de nem tárgyalások és szerződések útján. A szerb-horvát konfliktus úgy keletkezett, hogy az egyik fél sem törekedett megegyezésre, hanem akarta erőszakolni a maga akaratát a másik félre. Azok ellen, akik így dolgoztak, Radics az összes horvátokkal együtt

nak és kijelenti, hogy jobban szereti az angol monarchiát, mint a portugál köztársaságot, jobban megfelel neki a svéd monarchia, mint a délamerikai republika és ha nálunk is biztosítják az angol parlamentárizmust és az angol szabadságjogokat, akkor ő a horvátokkal könnyen elfogja fogadtatni a monarchiát, annál is inkább, mert a köztársaság alatt a horvát paraszt a törvény és az igazság uralmát érti. Ebben a tekintetben Radics még tovább is ment. Négy legjobb munkatársát megbizta, hogy lépjenek be a kormányba és ezek közt van a veje is. Ezek közvetlenül a királynak fogják letenni az esküt, már pedig az ilyen eskü egészen más, mint a parlament eskü. Már maga ez a tény is sokat fog jelenteni a monarchizmus szempontjából. Radics tudja, hogy a monarchia, különösen a mostani dinasztia, elsősorban pedig Sándor király mennyire összefonódott a szerbekkel, hiszen Sándor király végigjárta a szerb nép egész golgotáját. Ha ez az állam parlamentaris monarchia lenne, akkor úgy ő, mint az összes horvátok boldogok volnának és örülnének, hogy Sándor király áll a monarchia élen.

5. Radics bizik Davidovics Ljubában és Petrovics Nasztában és hisz abban, hogy mind ette őszintén a végleges megegyezésre és együttműködésre törek-szenek. Hiszi, hogy a szerbek többsége az együttműködés mellett van és hogy a király, a másik alkotmányos faktor, nem fogja megengedni, hogy az erőszakos és szerencsétlen kormányzás tovább folyjon.

6. Végül Radics azt a kívánságát fejezte ki, hogy minél előbb Beogradba jöhessen, hogy lát-

hassa a királyt. Ha úgy találnák, hogy társanak a kormányba való belépése megerősítene a kormányt és a helyzetet, akkor négy legjobb hivat beküldi a kabinetbe. Ha azonban úgy találnák, hogy ezt a jelenlegi viszonyok mellett nehéz keresztülvinni, akkor ezt is elfogadja és a horvát képviselők, éppúgy miht eddig, továbbra is

Leleplezték a grafológus-királyt

Scheermann Rafael szédelgése az esküdtsek előtt

Bécsből jelentik: Janstein Erzsébet osztrák író egy bécsi lapban cikk-corozatot kezdett a mindiokban elszaporodó és egyre veszedelmesebbé váló grafológus-széllármások ellen és rámutatott arra, hogy ezeknek az állítólagos írásszakértőknek közveszélyes ténykedése hány existenciát és családi boldogságot duft fel. Hiszékeny emberek — a legelőkelőbb társadalmi osztályok tagjai is — a grafológusok véleménye szerint járnak el legfontosabb ügyekben és nem egy házasság ment tüstbe, mert valamelyik grafológus kedvezőtlen jellemzést adott a vőlegénynek a menyasszonyáról, nem egy családapát bosszantottak el állásából, mert a «megbízható» grafológus azt következtette írásából, hogy hajlama van a sikkasztásra. A grafológusok királya, a világszerte ismert Scheermann Rafael, akinek állítólagos szakértelmét a bécsi rendőrség is igen gyakran igénybe veszi. Geshangu cikkben válaszolt az íróknak, mire Janstein Erzsébet leleplezte Scheermannnak egyik kinos esetét.

Scheermannnak rendes szokása, hogy nagyobb bűnügyekben önkéntes szakértői véleményt mond. Janstein kisaszszony szerint azért, mert ez — jó reklám. (A híres cinkotai tömeggyilkosság fölfedezése alkalmával is, egyik budapesti lap felkérésére, Scheermann szét-elemzte az elírt Kiss Béla írását, és a betűk karakteréből többek között azt is megállapította, hogy Cinkota a Duna mellett iekszik.) Amikor két évvel ez-

támogatni fogják a kormányt.

Petrovics Nasztáz ezen a rendkívül érdekes és történelmi jelentőségű okmányon kívül leközl még cikkében azt a kommuniké is, amelyet ugyanerről a tanácskozásról Radics István 1924 augusztus 24-ikén kiadott, valamint nyilvánosságra hozza a blokk megegyezésének szövegét is.

előtt nagy port vert föl Bécsben Vukobrankovics Milicának a méregkeverő hercegnek bünpöre. Scheermann minden eszközt megragadott arra, hogy ebben az ügyben is szerepelhessen. Valamilyen uton-módon megszerezte a vádlótnő egy sajátkezűleg írt levelét és annak alapján terjedelmes szakértői véleményt dolgozott ki, amelyben kifejtette, hogy Vukobrankovics Milica a földkerekség legelvetemültebb embere, aki a legnagyobb büntetésekre is képes. A szakértői véleményt elküldötte a vizsgálóbíróknak, aki csatolta az aktákhoz.

Vukobrankovics Milica védője, dr. Krasna Hermann nyomban felismerte annak veszélyét, amelyet Scheermann orakulmánának felolvasása a főtárgyaláson az ilyen dolgok által könnyen befolyásolható esküdték révén védelemre jelentene, ezért az akták közül kiválasztotta Vukobrankovics Milica öt másik levelét és azokkal elküldte írodájának egyik alkalmazottját és annak feleségét, hogy kérjenek véleményt a levelek alapján az illető hölgyről. Scheermann nem ismerte fel a levelekben Vukobrankovics Milica írását, amellyel pedig állítólag heleg foglalkozott és a lehető legjobb — és a «szakértői» véleménnyel ellentétben — a legbecsületesebb nőnek jellemezte a levelek íróját. Az ügyvédjelölt és felesége Krasna dr. írodájába viz-szatérve jegyzőkönyvet vettek fel az esetről és ennek volt köszönhető, hogy Scheermannnak nem sikerült szakértői véleményével az esküdteteket félrevezetni!

Janstein Erzsébet leleplezése nagy fel-tűnést keltett Bécsben, ahol tizezerszám-ra vannak Scheermann Rafaelnek hívei. A leleplezés kétségtelen eredménye, hogy azok a lapok, amelyek idáig minden skrupulus nélkül verték a nagydobot a grafológus-király mellett hirtelen elhallgattak és egyik sem veszi többé védelmébe Scheermann a támadások ellen.

Leirer Amália ékszerait

állítólag megtalálták Olmützben

Hudacsek rejtette el az elrabolt értéktárgyakat?

Budapestről jelentik: A bécsi lapok azt a brünni kiadást közlik, hogy Olmützben az egyik bank safejében megtalálták a Leirer Amáliától elrabolt ékszerek egyrésztét. A tudósítás szerint Hudacsek Károlyt hosszas őrizetben-tartás után az olmützi rendőrség letartóztatta.

Hudacsek 1922 óta el feleségével Olmützben és ügynökösködéssel foglalkozott. Mint megállapították, Pödör régen összekötetésben állott. Pödör ugyanis a háború alatt Hudacseknek tisztiszolgája volt. Budapesten mindketőjüket körözték és Hudacsek ekkor szökött ki feleségével együtt Olmützbe.

Hudacsek és Dohnál egy időben Kassán voltak, még pedig Okolicsányi László megbízásából, majd Hudacsek Kassáról áttette a székhelyét Olmützbe. A nyomozás további során az olmützi rendőrség megállapította, hogy az olmützi bankban helyezte el Hudacsek a okat az ékszereket, amelyek — az olmützi rendőrség szerint — Leirer Amália elrabolt értéktárgyai közül valók.

A bécsi jelentéssel kapcsolatosan a budapesti főkapitányságon azt a felvilágosítást adták, hogy valószínűleg tévedésről van szó, mert Vogl rendőrkapitány, mikor Olmützben folytatott nyomozást, már akkor megtekintette az oltani bankban a letétbe helyezett ezüst-neműt és megállapította, hogy azok az értéktárgyak nem Leirer Amáliától származnak.

TUDJA-E...?

TUDJA-E, hogy Herriot, ki most bukott ki a bársonyszékből, tul a politika lármáján micsoda szenvedélynek hódol?

Az irodalom a szenvedélye, a könyv, melynek lelkesebb barátja alig van nála. Írással kezdte pályáját, az irodalom volt első szerelme s hiú maradt hozzá miniszterelnökkorában is. Tudományos becs-vágvak felkesítették fiatalabb korában s most, hogy bucsut mond a politikának, jó helyre került vissza: a könyvtárába.

Különösen a régi, ritka könyveket kedveli. Franciaország egyik legelső bibliofilje. Akárcsak Anatole France, ő sem tud emimni egy könyvtár bódéja előtt, hogy meg ne állapodnék ott. anélkül, hogy ne kutatódjék a poros könyvhat-mok között, abban a reményben, hogy talál valami újat, azaz valami régit.

Nemrégiben, ép a kibukása előtti vasárnapon Bourenben járt, megpillantott egy könyvtárust, azonnal megállította gépkocsiját és turkálni kezdett a poros állványokon, mikor nem kis meglepetésére fölfedezett egy tizenötödik század-ból származó nagyszerű bibliát.

Meglepetése csak tetőződött akkor, mikor a címlapon látta, hogy a könyv a lyoni községi könyvtár bélyegzőjét viseli, ahonnan nyilván ellopták.

Természetesen azonnal megvásárolta a bibliát s most visszaadta annak a város könyvtárának, melynek Herriot még mindig a polgármestere.

Igy szereti Herriot a könyveket. Nem is ok nélkül. Azok hiék maradnak hozzá. Nem mint a politika.

*

TUDJA-E mi lesz a fiából? Az emberek jelleme bizonytalan, a sors jót s rosszat hozhat s hiába buvárkodik az eugenika, semmi biztosat sem jósolhat.

Gyermegeink hajlama, jövendője époly rejtély, mint a kormányozható gölya.

Amint F. Ferrero egy amerikai levelében hírl adja, a gyermekek tehetségére, fejlődésére vetett most fényt egy chicagói tudós, névszerint Redfield. Bu-várkodása, mely az angol Havelock Ellis nyomán jár, rendkívül érdekes s nincs híján bizonyos gyakorlatias haszonnak.

Nagy amerikai anyagokra alapozta vizsgálódását, mely megerősíti Ellis elméletét. Redfield mindenországból, minden korból származó rengeteg híres ember családját, származását, hajlamát vetette lába s így mondta ki ítéletét. Ugyancsak tanulmányozta sok-sok ezer amerikai családfáját, származását is, kiket nem tekinthetünk kiválóságoknak, hanem típusoknak, a nagy néptömegek egyéneinek. Mifután pedig a szereplő emberek társadalmi helyzetét, korát, őseit tüzetesen megvizsgálta s az adatokat összehasonlította, a következő eredményre jutott.

Annál inkább több eshetőség van, hogy a házasságból származó gyermek kiváló és tehetséges lesz, minél inkább idősebbek a szülei abban a korban, mikor ő született.

Redfield statisztikája szerint a gonosztevőknek több mint 90 százaléka nagyon fiatal, harminc éven aluli szülok gyermekei. Az ilyen fiatal házasságokból született gyermekeknek csak 9 százaléka kiváló ember, 26 százaléka normális, a többi pedig — szóval kétharmada — tehetségtelen, vagy elfajzott, indulatos, nagyon lobbanékony.

Azok, akik ilyen fiatal szüloktől származnak s mégis kitüntetik magukat, többnyire katonák, azaz: indulatos, lobbanékony emberek, kiknek természetes hajlandóságát a társadalom a maga előnyérefordítja. Ezek közül fölemlíti, mint igen fiatal szülok gyermekeit, Nagy

Sándort, Nagy Frigyes, Napóleont, Grantot és Roosewettet.

Amint a szülok életkora növekszik, arányosan növekszik a gyermekek kiválósága is, kik már változatosabb lelki képességekkel rendelkeznek, inkább a nyugalmas, szemlélődő életre hajlanak.

Ha az apa és anya a harminc és negyven év között van, a kiváló gyermekek százaléka 13-ra ug s közöttük igen sok a művész, író. Ilyen házasságból származott többek közt Mózes, Ráfael, Shakespeare, Bach, Goethe, Schiller, Rembrandt, Beethoven, Mendelsson, Carlyle és Macaulay.

A negyven és ötven közötti házastársak gyermekei még kiválóbbak. E házasságokból született gyermekek 20 százaléka neves ember. Ezekből többnyire államférfi válik. Közöttük a legnevezetesebb az öreg Cato, Cromwell, Bismarck, Gladstone, Webster.

Tul az ötvenen a szülok egészen bizonyosan számíthatnak arra, hogy fiukból nevezetes ember válik s noha később, mikor a házastársak már elérték a hatvan évet, csak ritkán születik gyermekük, a statisztika azt bizonyítja, hogy az ilyen házasságokból létrejött gyermekek a legkiválóbbak. Minden második kitünteti magát. Ezek bölcselők, gondolkozók lesznek, nem pedig a tett emberei. Conncius, a kínai böcs, Baconé és Franklin kései házasságok sarjai.

Vajmi ritkán történik meg az, — ha hinnünk lehet Redfield statisztikájának — hogy a lánghelmék, vagy a kiváló emberek kis családokban születnek: még ritkábban egyetlen gyermekek. Ezt talán azzal lehet magyarázni, hogy az egyetlen gyermeket többnyire elrontják a szülok. Azokban a családokban, melyekben kiválóságokat fedezett föl, átlag hat gyermek van.

Az első gyermek sem kiváló rendsze-

rint. Inkább az utolsó. Nagy Alfréd öt gyermek közül a legutolsó volt, Baconé is nyolc gyermek közül, Chataeu Priant is az utolsó tiz gyermek közül, Confucius az utolsó tizenegy gyermek közül, Franklin a tizenharmadik, Galus Courough a kilencedik, Lamarck a tizenegydik.

Az emberiség — mint Redfield megállapítja — ösidőktől kezdve ösztönösen állást foglalt a korai házasságok ellen, s hogy Amerikában rendkívül lábrakapott a bűnözés, azt a tudós annak tulajdonítja, hogy manapság az emberek nagyon korán kelnek egybe. Polinéziában szokás, hogy az első három fiut egyszerűen meggyilkolják a szülok, nyomban a születésük után. Ezért ott nem is ösmernek semmiféle büntényt. A gyermekek nem gyilkolnak. Csak a szülok, a gyermekeiket, akik megszületnek. (Elvégzik helyettük.)

Akárhogy is van, gondolkozóba ejthet mindnyájunkat az amerikai statisztikus vallomása, amely arra int bennünket, hogy minél később házasodjunk.

*

TUDJA-E, hogy mi az irilina? Egy olyan csodálatos gáz, mely forradalmat jelent az automobil történetében.

Ezt pedig egy francia lány fedezte föl, véletlenül, egy kislány, ki még babákkal játszik. Laurent Irén, Róla nevezték el a találmányt.

A kislány nagyatyja Laurent bemutat-ta a fölfedezést öt francia autógyárnak s a szakértők elragadtatással nyilatkoztak róla. Egy harmadik sebességgel rohanó autót öt kilométer sebességgel meglehet állítani általa, bármennyire is rohan a gépkocsi, minden veszedelem nélkül fordulhat, hátrálhat.

A kis Irén nem is sejtí, micsoda jótéteményhez juttatta az emberiséget s micsoda vagyonhoz a nagyapót.

KISEBBSÉGI ÉLET

•••

A csucsa paktum még mindig élénk probléma tárgya a bukaresti sajtóban. Az »Indreptarea« közli Avarescu tábornok kijelentését, amely szerint a csucsa paktum fennáll, a megegyezés nincs ugyan közzétéve, de nem titkos és akiknek azt ismerniük kell, ismerik is. az »Adeverul« különösnek tartja, hogy miáltal a nemzeti párt azt veti szemére Gogának, hogy a magyarok szavazatainak segítségével győzött, Goga viszont azzal felelt, hogy Nitescu ellenjelöltre több magyar szavazatot esett, mint ő reá. Ha a szászrégeni választásnál szembenálló jelöltek egyike a magyar szavazatoknak 99 százalékát nyerte volna is el — írja tovább az Adeverul —, akkor sem lehet román nemzeti szempontból kifogást emelni, ha az illető párt programja alapján jutott a kisebbségi választók szavazataihoz. Viszont ha az ellenjelölt akárcsak egy magyar szavazatot is kapott, meg nem engedhető feltételek mellett, akkor is jogosan lehetne az ellen vádat emelni. Megállapítja, azonban az Adeverul, hogy a magyar párt arra a jelöltre való szavazást ajánlotta a magyar választóknak, aki a gyulafehérvári határozatokat revízió alá akarja venni. Mondhatná a magyar párt, hogy nincsen bizalma a nemzeti párt fogadkozásának komolyságában s azért csatlakozik olyan párthoz, amely szűkebb ígéreteket tesz, de reméli, hogy ezeket be is váltja. Az is lehet, hogy a magyar párt a nemzeti párt iránt nem viseltetik bizalmatlansággal, de abban nem bízik, hogy ez a párt valaha kormányra jut s a maga programját megvalósíthatja.

•

Az erdélyi magyar párt alelnöksége közeledik a megoldás felé. Grandpierre Emil ügyvezető alelnök hónapokkal ezelőtt lemondott, mert nem akarja vállalni azt az ódiumot, hogy az ő személye egyik akadály a magyar nemzetiségi törekvések sikerének. Grandpierre semmi körülmények között nem hajlandó megtartani tisztségét, amelytől a legközelebbi Intézőbizottság ülésén válik meg végkép. Utódjául dr. Várady Aurélt emlegetik, aki a »Keleti Újság« munkatársa előtt, a következőképp nyilatkozott:

— Többen fordultak hozzám, hogy vállaljam az alelnökséget. Dönteni azonban még sem tudtam, vállaljam-e ezt a nagy felelősséggel járó munkát. Pedig, mint vidéki utjaim alkalmával meggyőződtem róla, a magyar nép hangulata még mindig nem rossz. Csak nehéz megtalálni a vezető emberek és meggyőzödtém róla, a mult embereire nehéz számítani. Egész csomó régi politikust ismerek és itt különösen a volt főispánokra utalok, akik teljesen visszavonultak a magyar politikai élettől, egy-két dicséretes kivételtől eltekintve. Kabos Ferenc és Desbordes Ernő példáját másoknak is követni kellene. Én különben a legpéldáadóbbnak a szilágymegyeiek szervezkedő munkáját tartom. Szilágymegyében minden magyar faluban van a magyar pártnak két-három bizalmi embere, akik állandóan fenntartják az összeköttetést a központtal. Így képzelem én el az egész erdélyi magyarság megszervezését.

•

A szlovenszkói magyar keresztényszocialisták dunaszordahelyi gyűlésén dr. Szüllő Géza foglalkozott a pártban támadt belső harcral és élesen állást foglalt Lelley ellen, aki alatt a párt visszafejlődött. A párt, — mondotta Szüllő — mint keresztény párt nem tudta megnyerni a katolikus érdekekben az azonos fellegású Hlinka-féle néppárt együttes működését, szociális téren pedig nem tudott együttműködni a német pártok hasonló fellegású részeivel. Ahol igazán politikai kérdések voltak, ott a keresztényszocialista párt elmaradt. A korteskedés nem politika. Lelley a legönzetlenebb tagokat, Gregorovicst, és társait három váddal illeti. A liberaliz-

mus, az irigység s a túlzott magyar gondolat vádjával. A liberalizmus nem vád; minden szocializmus liberális, a Krisztus igéinél nincsen liberálisabb. A túlzott magyarság sem vád, de dicsőség, ha pedig bűn, a szlovenszkói magyarok mindnyájan büszkén osztozkodnak benne. Megoldásul azt ajánlja Szüllő, hogy az elnök mondjon le, a pártvezetőség pedig üljön össze és válasszon új elnököt.

Magyar címkék használata miatt vont felelősségre a prágai járásbírósg egy ottani műalmot. Ugyanis a műma-

lom az általa előállított lisztet magyar címkékkel látta el s így a vevőkben azt a véleményt támaszthatta, hogy a zsákban magyar eredetű s a cseh lisztrel sokkal jobb minőségű liszt van. A járásbírósg a prágai kereskedelmi és iparkamara szakvéleményét kérte ki, amely ugy nyilatkozott, hogy a zsákok lezárásánál használt címke nem ütözködik az élelmiszerek védelméről szóló törvény rendelkezéseibe, mert a kereskedőt ezzel nem lehet félrevezetni a liszt eredete tekintetében. A magyar felírás legfeljebb azt jelzi, hogy a minősége megfelel a magyar liszt minőségének.

A bajor munkásszövetség Hindenburg ellen fordult

Bizonyosra veszik Marx győzelmét

Berlinből jelentik: Csütörtökön éjszaka járt le a birodalmi elnökjelölés határideje, amely időpontig három kandidálást jelentettek be. A köztársasági népblokk dr. Marx volt kancellárt jelölte, a jobboldali birodalmi blokk Hindenburg tábornagy nevével megy a küzdelembe, a kommunisták pedig Telmann Ernő kommunista képviselőt kandidálták a birodalmi elnökségre.

Csütörtökig úgy látszott, hogy Marx és Hindenburg közt heves küzdelemre fog sor kerülni, amelyben a várható eredmény tekintetében nagy befolyással lesz a tábornagy háborús presztízse. A jelek azt mutatták, hogy a döntés néhány százezer szavazaton fog mulni. Az utóbbi napokban azonban olyan szimptomák mutatkoznak, hogy a bajor néppárt túlnyomó többsége nem ért egyet a többi jobboldali pártok választási jelszavával és a párt legfegyelmesebb szárnya, a délmémet katolikus munkások szövetsége hivatalosan is elfordult Hindenburgtól és a párt felszólította tagjait, hogy Marx mellé tömörüljenek. A bajor néppárt szélső föderalista szárnya is Hin-

denburg ellen fordult és hivatalos lapjában, az *Allgemeine Rundschau*-ban Marx támogatását ajánlja a párt tagjainak.

A bajor néppárt frontváltása általános vélemény szerint döntő jelentőségű a választási küzdelemben és máris bizonyosra lehet venni, hogy Marx fog a birodalmi elnöki székre kerülni.

A birodalmi kormány felszólította Németország külügyi képviselőit, hogy a lehető leggyorsabban tevének jelentést arról, milyen benyomást tett Hindenburgnak jelölése azokban az államokban, ahol tartózkodnak.

A *Berliner Tageblatt* azt kívánja a kormánnytól, hogy esetleg szigorúan bizalmas értekezleten az összes pártok vezetőit értesítse e jelentések tartalmáról. Azt természetesen nem kívánhatja senki a birodalmi kormánytól — írja a lap. — hogy Hindenburgot a jelölés visszautasítására szólítsa fel, de a birodalmi kormány tartozik a közvéleményt tájékoztatni arról, hogy milyen hatást keltett Hindenburg jelölése a külöldön.

Megalakult a Painlevé-kormány

Caillaux — pénzügyminiszter, Briand — külügyminiszter
Caillaux szigorú takarékossgát és demokratikus politikát hirdet

Párisból jelentik: Painlevé csütörtök éjjel megalakította az új kormányt. A megalakulást hosszú tárgyalások előzték meg. A tanácskozás a kamara palotájában estő tíz óraker kezdődött s jelen volt Bland, Caillaux, Malvy, Sarraut, Lavalle, Steeg és Schramek. A legnagyobb nehézséget az okozta, hogy Briand és Caillaux között még mindig feszült a viszony és sok kérdésben élesen ütözködtek ki közöttük az elmentek, amelyek nehezé tették a kormány általános politikai programjának megállapítását. A vita rendkívül élénk volt és sokszor az a veszedelem tenyegedett, hogy minden halomra dől. Nem sokkal éjjel után sikerült minden nézeteltérést elsimítani és az utolsó akadályt is elhárítani, akkor azután Painlevé helyett Briand sietett az Elysée-be, jelenteni a köztársaság elnökének, hogy a Painlevé-kabinet kész.

Éjfél után két óraker végre összeállította Painlevé a kabinetje névsorát, amely szerint a kormány tagjai a következők:

Miniszterelnök és hadügyminiszter: Painlevé.

Külügyminiszter: Briand.

Pénzügyminiszter: Caillaux.

Kereskedelemügyi miniszter: Chaumet.

Közoktatás: De Monzie.

Földművelésügy: Durand.

Gyarmatügyi miniszter: Nes-

Közmunka-miniszter: Laval.

Igazságügy: Steeg.

Belügy: Schramek.

Tengerészet: Borel.

Munkaügyi miniszter: Dura-

tour.

Nyugdíjügyek: Antériou.

A felszabadított területek miniszteriumát államtitkársággá alakították át és azt Schmidt képviselő fogja vezetni. Az államtitkárságokat így osztották föl: A miniszterelnökség államtitkára Bonnet, a légiügyeké Eynac, közoktatás és szepművészetek államtitkára Delbes, a hadügyminiszteriumé Ossola, a hadbiztonságé Benazet.

Az új kormány tehát négy képviselőből, öt szenátorból és egy parlamenten kívüli politikusból — ez Caillaux — alakult meg.

Algír főkormányzója, Steeg helyett, aki igazságügyminiszteri tárcát vállalt, Violette képviselő lett, aki eddig a kamarában a költségvetés általános előadója volt.

A hivatalos *Journal Officiel* péntek délelőtt közölte az új kormány tagjainak névsorát. Az új miniszterek péntek déli tizenkét óraker jelentek meg az Elysée-ben és tisztelegtek a köztársaság elnöke előtt.

A Painlevé-kormány a hétfői minisztertanácsban állapítja meg a deklarációt, amelyet a kamara keddi ülése elé terjeszt.

A kormányválság sikeres megoldása a francia közvéleményben ál-

talános meglepődést keltett. A miniszteri lista nyilvánvalóvá teszi, hogy Painlevé nagy kabinet alakítására gondolt és ezért kormányában a politikailag számbavehető nagy államférfiak mind helyet foglalnak.

A legnagyobb érdeklődés természetesen Caillaux felé fordul. A végleges döntés előtt az új pénzügyminiszter nem akart nyilatkozni a megegyezés után azonban kijelentette, hogy miniszteri ténykedésében a legmesszebbmenő takarékossgát és a demokrácia lesz politikájának főelve, kijelentette továbbá, hogy a főke megadóztatására nem gondol. Nagy feltűnést keltett, hogy Loucheur nem tagja a kormánynak, holott bizonyosra vették, hogy ő fog a kereskedelmi tárca élére kerülni. Az ellenzéki lapok általában csak ezt kifogásolják, más kivételt valót azonban egyelőre nem találnak az új kormányban.

Az ellenzék nagy harcokat jósol Caillaux és a szocialisták között, mert a szocialisták ragaszkodnak a vagyonváltáshoz, aminek a tervét azonban az új pénzügyminiszter visszautasította. Emiatt egyes lapok szerint elkerülhetetlen lesz a harc Caillaux és Briand között.

Degoutte tábornok

nagy német-francia feszültséget vár 1928-ra

Párisból jelentik: Az a hivatalos jelentés, hogy a Foch tábornagy elnöklete alatt álló szövetségi katonai bizottság megküldte a nagykövetség tanácsának a kérdőpontra kidolgozott terjedelmes válaszát, a *Matin* azzal az értesítéssel egészíti ki, hogy mielőtt ez a jelentés véglegesen elkészült, Foch tábornagy kikérte az antant több kiváló katonai szaktekintélyének véleményét.

Francia részről Debeney tábornok, a vezérkar főnöke és Degoutte tábornok felfogása volt az irányadó. A vezérkar főnöke a német légügyek állása felől tájékoztatta a szövetségi katonai bizottságot, Degoutte tábornok pedig, mint a németországi szövetségi katonai ellenőrző bizottság vezetője, a német birodalomban uralkodó hangulatról adott véleményét, amely abban foglalható össze, hogy 1928-ban amikor Németország a Dawes-terv alapján először lesz kénytelen tényleges fizetéseket teljesíteni, megkezdődik Franciaország és a revánra áhító német birodalom között a legfeszültebb időszak.

Leverték a kurd lázadást

Szaid sejk és vezérkara fogságba esett

Angorából jelentik hivatalosan: Gendze városát, ahol a fölkéző mozgalom eredetileg kitört, a kormánycsapatok megszállották. Ezen módon a felkelés zónában most már valamennyi közigazgatási központ a sorkatonaság kezére jutott és ezekben a helységekben a hatóságok újból megkezdtek működésüket.

Szaid sejk, a lázadók vezére, főbb alvezéreinek és egy nagyobb bandának kíséretében Gendzétől északra tartózkodott. A kormánycsapatok körülkérítették és egész társaságával együtt elfogták. A fogságba jutott alvezérek a következők: Abdullah sejk, Ali sejk, Galib sejk, Kassim Izmail és Resid bégek, továbbá Mehemed és Timur agák. A csapatok kezére fontos okmányok is kerültek, amelyek a felkelés megszervezését tisztázzák, ezenkívül nagyobb mennyiségű készpénzt foglaltak le.

Szeifullah sejk, a Szilvan-vidéken harcoló fegyveres bandák vezére, megadta magát. A vezéreiktől megfosztott felkelők csapatostul kerülnek fogságba. Miatán a katonai hadműveletek ezzel most már befejeződtek, a jövőben többé nem fognak katonai napi jelentéseket kiadni.

Megalakult

a suboticei országos kiállítás mezőgazdasági osztálya

Megválasztották a kiállítási csoportok vezetőit

A suboticei országos kiállítást rendező gazdasági és kereskedelmi egyesültek fokozott erővel folytatják a kiállítás technikai előkészületeit és tagjaik közt felosztják a munkakört, hogy a rendezés alapos szakzszerűségével a kiállítás nagyarányúságát és sikerét megalapozzák.

A Suboticei Kereskedők és Gyárosok Egyesülete augusztus 15-ikén tartott választmányi ülésén foglalkozott a kiállítás előkészítésének kérdésével és a választmány az elnökséget hatalmazta fel arra, hogy a kiállítás kereskedelmi osztályának vezetőit kijelölje.

Április 16-ikán, csütörtökön este a Felsőbácskai Gyárosok Egyesülete tartott ülést ez ügyben, amelyen elhatározták, hogy április 20-án, hétfőn délután 4 órára értekezletre hívják meg a suboticei Lloyd helyiségébe az egyesület tagjait és ez alkalommal megválasztják a gyáripari kiállítás vezetőjét.

A mezőgazdasági kiállítás előkészítése tárgyában pénteken délelőtt tartottak ülést a suboticei és környékbeli gazdák és földbirtokosok. A tanácskozáson a városi hatóságok részéről Malagurszki Albe polgármester és Hoffmann Kálmán dr. gazdasági tanácsnok vettek részt, megjelent továbbá Inhoff József, a Bács-Bodrogmegyei Gazdasági Egyesület igazgatója, valamint a gazdatársadalom számos tagja.

Damjanovics Milán, a kiállítás titkára röviden ismertette az összeívetel célját, utána pedig Inhoff József közölte a mezőgazdasági kiállítás nagy szakudással összeállított programját. Ezután megalakították az Első Suboticei Általános Kiállítás rendező bizottságának mezőgazdasági osztályát, melynek elnökévé Malagurszki Albe polgármester és Törley Bálint földbirtokost, alelnökeivé Presics Misko és Crnkovic Ivó földbirtokosokat, volt nemzetgyűlési képviselőket, igazgatóvá pedig Inhoff Józsefet, a Bács-Bodrogmegyei Gazdasági Egyesület igazgatóját választották meg.

Az egyes szakosztályok élére a következőket állították:

Állattenyésztési és állategészségügyi osztály: Indor Imre városi állatorvos.

Lókiállítás: Leibach Gyula földbirtokos.

Szarvasmarha-kiállítás: Vidákovics Antal-Bozsán.

Baromti- és házinyul-kiállítás: Schreiber Dávid törvényszéki irodaigazgató.

Ebkiállítás: ifj. Silberleitner Antal.

Méhészeti osztály: Weiner Ferenc banktisztviselő.

Halászati osztály: Milekics József.

Vadászati és galamblovászat: Hoffmann Kálmán dr. városi gazdasági tanácsnok.

Erdészeti osztály: Gyurics István vármegyei erdőmérnök.

Folyam- és ármentesítő osztály: Tomandi Ottó vármegyei mérnök.

Talajjavítási- és műtrágya osztály: Littmann Zsigmond dr.

Mezőgazdasági géposztály: Milojevic Milán vasutisigazgató-helyettes.

Növénytermelési osztály: Az összes gazdasági egyesületek külön-külön csoportokban.

Anyaggyűjtési osztály és a suboticei csoport rendezője: Vajkovic-Cvijin Bevo földbirtokos.

Növénynemesítési osztály: Halbrohr Mór földbirtokos.

Szőlészeti és borászati osztály: Szobonya László bortermelő.

Virágkerti osztály: Kovács-Sztrikó István vármegyei önkormányzat.

Konyhakertészet: Perlic Nesti nyugalmazott rendőrkapitány.

Gyümölcskertészeti osztály: Szobonya Bertalan szőlőtermelő, ny. gazdasági tanár.

Mezőgazdasági termelés, értékesítés és kereskedelem: Bácsbodrogmegyei Gazdasági Egyesület.

Autófelvonulási osztály: dr. Ney László orvos.

Kocsi-diszfelvonulási osztály: Leibach Gyula földbirtokos.

Motoros szántóverseny: Kiss Lajos földbirtokos.

A fentemlített osztályok vezetői a kiállítás elnökségével április 22-ikén, szerdán délután 2 órakor a suboticei Lloydban együttes értekezletet tartanak a részletek pontos megállapítása tárgyában.

Elhatározták, hogy a kiállítást egyesületi alapon rendezik, amely egyesületnek a Vajdaság minden polgára tagja lehet. A tagsági díjat évi 60, illetve 120 dinárban, a felvételi díjat 25, illetve 50 dinárban állapították meg.

Testvérgyilkosság Moholon

Egy halász megölte öccsét

A bácskai Mol községben véres esemény játszódott le, amely az egész község lakosságát izgalomban tartja.

Április 16-án, csütörtökön délután három óra tájban Sinka András moli halász fölkereste testvére öccsét, Sinka János gazdálkodót és felszólította, hogy fogjon be kocsiába és segítsen neki téglát hordani. Sinka János vonakodott bátyja kérésének eleget tenni. Ezen összeveszett a két testvér, akik között családi torzalkodás miatt egyébként is feszült volt a viszony. A veszekedés annyira elfajult, hogy bent a szobában Sinka János, a fiatalabbik, torkon ragadta bátyját és a két férfi elkeseredetten dulkodni kezdett. A lármára beszaladt a szobába János felesége, majd öreg szülei is bejöttek és szétválasztották a dulkodókat.

Sinka András ezután hazafelé indult, öccse János pedig bement az istállóba és fölkapott egy kétágu vasvillát. Ezt megfogta a felesége, ijedten elébe állt és igyekezett férjét visszatartani. A feldühödött ember visszalökte az aszszonyt és meg akarta támadni a távozni készülő bátyját. Erre ez a ház kapuja táján felkapott egy nagy dorengót és azalal öccsét, Jánost úgy fejbévágta, hogy annak orrán-száján eleredt a vér. A roppant ütéstől előbb összeesett, de aztán óriási erőfeszítéssel feltápáskodott és kivánszorgott a kertbe, ahol a

szalma alá feküdt. Itt volt öt óráig, amikor agybafejtették. Az előhívott orvos bekötözte sebeit, a sérült ember erre megnyugodott és elaludt. Éjjel két óra tájban állapota hirtelen válságosra fordult és három órakor hajnalban meghalt.

Pénteken reggel jelentkezett Sinka András a moli csendőrségen és elmondta, hogy mi történt. A csendőrség letartóztatta és azonnal telefonon jelentette az esetet a suboticei államügyészségnek.

Az ügyészség telefonon intézkedett, hogy Davidovics Bogdán sentai járásbíró a helyszínére menjen és megejtse a vizsgálatot. A járásbíró pénteken délelőtt dr. Habran Nándor ügyészségi megbízottal és egy bírósági jegyzővel kiszállt Molra és kihallgatta a letartóztatott Sinka Andrást és a véres esemény tanuit. Ezután dr. Bálint Lipót és dr. Petrács Pál városi orvosok a bírói bizottság jelenlétében felboncolták a hullát és megállapították, hogy a halált agyvérzés és szívbénulás okozta.

A megölt Sinka János fiatal férj volt, alig hét héttel ezelőtt vette feleségül Kalmár József sentai géptulajdonos leányát. Az áldozat temetése szombaton délután lesz. A testvérgyilkos Sinka Andrást szombaton szállítja be a rendőrség a suboticei ügyészség fogházába.

A szerb kormány

tudott a szarajevói merénylet előkészületeiről és értesítette róla a bécsi kormányt

Jovanovic Ljuba a „Balkán“ hazaárulási vádjáról

Jelentették, hogy a beogradi „Balkán“ szenvedélyeshangú cikkekben támadja Jovanovic Ljubát, a parlament volt elnökét, a háborús felelősség kérdésében folytatott kampánnyal kapcsolatban. A „Balkán“ Jovanovicot árulással vádolta és követeli, hogy zárják ki a radikális-párt vezetőségéből és állítsák bíróság elé, azért, mert a háború tizedik évfordulóján egy emlék-almanachban azt írta, hogy a szerb kormány tudott a szarajevói merénylet előkészítéséről. Jovanovic Ljuba a legutóbbi hetekben, mint ismeretes, a „Novi Zsivot“ hasábjain cikksorozatban bizonyította a háborúelőtti szerb kormány békés politikáját és visszaütötte az angol sajtó egy részének azt a beállítását, mintha az almanachban megjelent naplótörödékből kiderülne, hogy a szerb kormányt a merénylet elhárítása körül mulasztás terheli. Ennek ellenére a „Balkán“ felújította a vádat Jovanovic ellen és megállapította, hogy a naplótörödékek, amellyel szerinte Jovanovic elsősorban Presics miniszterelnököt akarta kompromittálni, valóban kompromittálta Szerbiát.

Meglehetősen feltűnést keltett a közvélemény tájékoztatlanabb részében a radikális-pártinak tekintett „Balkán“ támadása a radikális vezetőpolitikus ellen. A beavatottak Jankovic Velizár, Markovic Lázár, Kojics Dragutin volt miniszterek és még néhány radikális politikus sze-

inkban vagyok és félnek tőlem a jövőre nézve is. Azt hiszik, hogy ügyleteiket a jövőben könnyebben bonnyolhatják le, ha a közvéleményt ellenem fordítják.

— Azt látom, hogy számosan, köztük előttem teljesen ismeretlen emberek segítségemre sietnek, hogy igaz ügyünket megvédjem a külföldi kampánnyal szemben. De ugyanakkor akadnak szármalmas politikusok, akik valósággal támogatják a germanofil akciót, amikor azt állítják, hogy én „lelepleztem“, sőt „elárultam“ egy nagy szerb államtitkót, amely egyúttal a szerbeknek egy nagy bűnét is takarná. Ezek az urak meglehetősen tanúságot tesznek politikai erkölcsükről, amikor azt hiszik, hogy egyszerű kalmákdással lehet nemzetközi politikát folytatni és azt szerelnék, hogy én is ezen az uton haladok a politikában. Mindig azt tartottam, hogy a közéletben, úgy belföldi, mint nemzetközi viszonylatban, a legjobb barát az igazság és nem csalatkozás az, aki az igazságra támaszkodik. Különben is egészen komolytalan elgondolás, hogy az igazságot takargatni lehetne olyan eseményekkel kapcsolatban, amelyek ma az egész világot érdeklik.

Az ügy érdemére vonatkozólag Jovanovic elmondja, hogy éppen szerb részről már azelőtt sokat beszéltek arról, hogy a szerb kormányban 1914-ben tudtak egy merénylet előkészületeiről. Maga Paris 1914 július 7-ikén, tehát kilenc nappal a szarajevói merénylet után interjú adott, amelyben kijelentette, hogy a szerb kormány idejében értesítette a bécsi kormányt arról a veszélyről, amelynek a Habsburg-trónörökös szarajevói utján ki lehet tette. Már pedig nem lehetett volna beszélni a szerb kormány közléseiről, ha Beogradban nem tudtak volna előzőleg bizonyos előkészületekről — mondja Jovanovic.

Szabaddá helyezték a novisadi keftősgyilkosság gyanúsítottját

A terhelő tanu visszavonta vallomását

Még 1922 december 6-án történt, hogy Letic Milorad cseneji szállási novisadi földbirtokost és kocsiát Zvekanov Radát a cseneji országúton meggyilkolva találták. A tettes a kocsiból kifogta az egyik lovat és azon menekült el, de magával vitte a meggyilkolt Letic Milorad ötezer dinárt tartalmazó pénztárcáját.

A rendőrség a tettest nem tudta elfogni, míg ez év január vége felé Brzak Rada, aki akkor szabadult ki a novisadi ügyészség fogházából, a rendőrségen azt a vallomást tette, hogy a fogházban egy cellában volt Nesics Stoján, akiben felismerte Letic Milorad gyilkosát, azt a ferfit, aki a gyilkosság napján gyanus melegséggel érdeklődött Letic után, hova tér be kocsiával és vajjon eladta-e a novisadi vásárra hozott sertéseket. Még egy tanu jelentkezett, aki azt vallotta, hogy Nesics Stoján a gyilkosság napján Letic kocsián ült.

Mindezen terhelő vallomások alapján a rendőrség a néhány héttel utóbb a fogházból kiszabadult Nesicset letartóztatta és ismét átadta az ügyészségnek.

Skrbljin Iván vizsgálóbíró most kihallgatta Brzak Radát és még három tanut, de mind a három tanu a vizsgálóbíró előtt visszavonta terhelő vallomását és azt vallotta, nem tartja kizártnak, hogy Nesics mégsem azonos Letic Milorad és Zvekanov Rada gyilkosával.

Az ügyészség erre pénteken reggel előterjesztést tett a vizsgálóbírónak, hogy helyezze Nesics Stojánt szabadlábra, de rendelje el a rendőri felügyelet alá való helyezését.

A vizsgálóbíró teljesítette az ügyészség előterjesztését és Nesicset szabadlábrahelyezte.

Semmiféle titkot sem lepleztem le és csak azt írtam, amit lényegében már 1914-ben tudott mindenki. Igazán csodálkozom a németeken és barátaikon, akik azt hiszik, hogy ezek az én állítólagos leleplezéseim hasznukra lehetnek, mert a németeket értelmes embereknek tartom. De cseppet sem csodálkozom azokon a beogradi urakon, akik a németek mostani kampányát a velem való leszámolásra használták fel. Ezeknek az uraknak már régóta valahogy ut-

Kétszáz halottja van a szófiai merényletnek

A robbanástól beomlott a főszékesegyház főkupolája. — A Cankov-kormány több tagja megsebesült — Tizenkét képviselő és több tábornok meghalt — Szófiában kihirdették az ostromállapotot

Szenzációs letartóztatásokat várnak a bolgár király közvetlen környezetében

Szófiából jelentik: Csütörtök délután — mint a *Bácsmegyei Napló* rövid távirat alapján már jelentette — a bolgár fővárosban bombamerénylet következett el a Szabadító Szent Sándor cár nevével elnevezett székesegyházban, mikor a középső hajóban ravatalon feküdt az egy nappal előbb meggyilkolt Kosta Georgieff kormánypárti képviselő, nyugalmazott tábornok, akinek lelküdvéért az egész kormány és a hatóságok részvételével ünnepes gyászistentisztelet tartottak. Nyilvánvaló, hogy a merénylet Boris király életére törték, miután két nappal ezelőtt nem sikerült öt megölniük az orchaniei országuton és hogy a tettesek agrár-kommunisták. A király azonban nem jelent meg a gyászszertartáson, ellenben ott volt Cankov miniszterelnökkel az élén valamennyi miniszter, a szobranje kormánypártjának képviselői testületileg, mert közülük tartozott a meggyilkolt Kosta Georgieff. A tábornoki kar is megadta a végső tiszteességet Georgieffnek, az állami és városi hatóságok küldöttségekkel képviselték magukat. A gyönyörű bizánci stílusú székesegyházban három hatalmas hajója zsufolásig megtelt. Hozzávetőleges számítás szerint körülbelül kétezer ember volt a templomban. A külföldi diplomáták nem mentek el a gyászszertartásra, minthogy a király nem jelent meg.

Délután három órakor kezdődött a szertartás. Eppen a templomi kar énekelt, mikor a robbadás bekövetkezett. A főhajóban állott a katófalk, körülötte a meggyilkolt tábornok családtagjai. Rettenetes detonáció rázta meg a templom falait,

a ravatal felborult, a középső nagy kupola leszakadt, a falak és oszlopok megrepedeztek, romhalmaz lett a templom belseje.

Mindenki rémülten menekült, az emberek az összetört katófalk és koporsó fölött gázoltak keresztül, hogy a szabadba juthassanak.

szörnyű tolongás támadt, a romok alól a sebesültek kétségbeesett jajveszélése és nyöszörgése hallatszott.

A szófiát helyőrséget kúrtszóval riasztották föl, a csapatok futólépésben érkeztek a pusztulás helyére és a széles Vitocha utat, amelyen a székesegyház áll, elzárták, magát a templomot bekerítették. Egészségügyi katonák és orvosok sietve hozzáálltak a mentéshez.

Hogyan történt a robbanás?

A pokolgép a székesegyház déli kupolája alatt volt elhelyezve és óraműre volt beállítva. A robbanás kevéssel három óra után történt, amikor Stefan szófiát metropolita éppen az evangéliumot olvasta a katófalk fejeinél.

A templom három kupolája közül a középső, a legnagyobb beszakadt. A romok maguk alá temették a koporsót és a körülötte állókat.

Az egész székesegyház, amely a Balkán legművészibb ortodox temploma volt, súlyosan megrongálódott. A déli kupola teljesen beomlott és ugyanezen az oldalon a kapu is bedől. Megrongálódott a másik két kupola is.

A robbanás áldozatainak pontos száma még nem ismeretes és az áldozatok nagyrészenek személyazonosságát sem sikerült még megállapítani. Hozzávetőleges számítás szerint

a halottak száma kétszáz és mintegy ezerre tehető a sebesültek száma.

A sebesültek között van a kormány több tagja. Így maga

Cankov miniszterelnök a fején sebesült meg súlyosan.

megsebesült Vukov hadügyminiszter is, legsúlyosabban azonban Ruszev belügyminiszter sebesült meg.

A halottak között van Paktaneo szófiát polgármester, Kisov rendőrfőnök, Nedeljkov kerületi főnök, Naidenov tábornok Bulgária háború alatt volt hadügyminisztere, tizenkét képviselő.

közül Rasev, Lekarski, Golasev és Csanov, valamint Mrezov, Zlatarov, Lovov és Popov nyugalmazott tábornokok, Lekarski képviselő fivére, aki Cankov miniszterelnök titkára volt, továbbá az államvasutak igazgatójának titkára. A merénylet után Boris király azonnal megjelent a helyszínen. A mentési munkálatok még folynak

Tömeges letartóztatások

A hatóságok megállapítása szerint a merénylet szoros összefüggésben van az előző napok eseményével és beleilleszkedik az agrár-kommunisták tervébe. Valószínűnek tartják, hogy Georgieff tábornokot is azért ölték meg, mert tudták, hogy temetésén együtt lesz az egész kormány és a tábornoki kar, sőt arra számítottak, hogy jelen lesz a király is.

A merénylettel egy csapásra el akarták pusztítani a kormány tagjait és az államiot, hogy azután a nagy zavarban könnyebb legyen a forradalom győzelme.

Bizonyos, hogy a Boris király ellen néhány nappal előbb intézett támadás se volt más, mint merénylet a király személye ellen. Eddig már sok letartóztatás történt és hír szerint

szenzációs letartóztatások várhatók a király legközvetlenebb környezetében is.

Igy azt beszélnek, hogy két kommunista nyomoznak, akik bejáratosak voltak a királyi udvarhoz és most tudódott ki róluk, hogy esténként vonaton utaztak el Szófiából és vidéki rejtékhelyeken kommunista bandákkal volt összeköttetésük.

Beogradban moszkvai irányítást gyanúsítanak a merénylet mögött

Beogradból jelentik: A szófiái merénylet híre Beogradban rendkívül nagy hatást keltett és a merényletet politikai szempontból is igen fontos eseménynek tartják. Jellemző ténynek tekintik, hogy a Boris király elleni sikertelen merénylet után egy nappal gyilkos merénylet áldozata lett Georgieff tábornok, két nappal mulva bekövetkezett a templom elleni bombamerénylet és még ugyanazon délután a Panoh-kávéház előtt ismeretlen tettes meggyilkolta a szófiát központi fogház igazgatóját, Georgievet. Mindez begradi körök véleménye szerint arra mutat, hogy jól előkészített, egységesen megszervezett akciónál van szó, amelyet olyan emberek vezetnek, akik biztosak a maguk dolgában. Erre vall az is, hogy eddig egyetlen merényletet tettesét sem sikerült elfogni. A forradalmi szervezetek jól fel vannak szerelve fegyverekkel és robbanóanyagokkal és látható sikerrel veszik fel az illegális harcot a hatalom minden eszköze felett rendelkező kormány ellen.

Eppen ez a körülmény azt a benyomást kelti Beogradban, hogy a forradalmi akció külföldi támogatással folyik, mégpedig általában azt hiszik, hogy Moszkvából inszengálják a forradalmi akciókat. A bolgár kormánytól eredő hivatalos jelentések ugyan Szomborvási hívték a földművespártot is gy-

nusítják, de ennek nem nagy a valószínűsége és különösen a templomi merénylet kapcsán megállapítható, hogy a földművespárt keze nincs benn a dologban. Nem tételezhető ugyanis fel, hogy a földművespárt ilyen eszközökhöz folyamodna, amikor jól tudhatta, hogy a templomban a hatalom birtokosain kívül nagy számban voltak jelen ártatlan emberek, asszonyok és gyerekek is. A merénylet összes körülményei nihilista mentalitásra, anarchista tendenciákra mutatnak, amelyek pedig a földművespárttól távol állnak. A jelekből arra következtetnek, hogy a merénylet megszervezése moszkvai utasításokra, orosz pénz segítségével történt.

Bulgáriát elzárták a külvilágtól

A bolgár kormány a merénylet után

Szombaton délelőtti hirdetik ki az ítéletet Löbl József bűnyügyében

Izgalmas tanuvallomások a pénteki tárgyaláson

Budapestről jelentik: Alig öt-hat jogász ült a budapesti törvényszék tárgyalótermében, amikor Langer elnök megnyitotta a Löbl-ügy második tárgyalási napját. Kint a folyosón és az előszobában százakra menő tömeg próbált utat szerezni magának a tárgyalóterembe, a detektívek azonban mindenként a legszigorubb igazolás alá vettek és csak husz-három ember jutott be a terembe. A kintrekedtek óriási lármát csaptak, úgyhogy az elnök kiűrtette az előszobát és lezáratta a tárgyalóterem ajtaját.

A pénteki tárgyaláson Vargha Lajos rendőrfelügyelő-helyettes az első tanu. Elmondta, hogy a Dob-uccában ablakcsörömpölésre lett figyelmes. A helyszínre sietett, de a kávéház ajtaját nem tudta kinyitni. Valaki belülről elhuzta az ajtó elől a halott Tremmet, mire ő belépett a kávéházba. Vargha kutatta át Löbl zsebeit, de nem talált nála semmit.

Micsék szavazóbíró: Ön rendőrt állított Löbl mellé. Lehetségesnek tartja, hogy valaki később becsémpészte a véres kényelet a köténye zsebébe?

— Én rendőrt állítottam melléje — felelte a tanu, azután elmondta, hogy a katonák nem voltak itt csak jökevények. Hallotta a környéken sokszor emlegetni, hogy Löbl bolondos ember és talán ő a tettes.

A törvényszék Varghát megeskette vallomására.

Vaszili György segédhivatali főigazgató volt a következő tanu. Elmondta, hogy vendégként volt hivatalos a kávéházban tartott jótékonyági ünnepélyre. Javában folyt az ünnepély, Pikler Emil képviselő beszélt éppen, amikor óriási dörmögés hallatszott a kávéház dob-uccai frontja felől. Egyszerre csak a kávéház ablakai csörömpölni kezdtek és székek röppöltek a terem közepére. Vaszili felszaladt egy megijedt kislíval az emeletre és mire visszajött látta, hogy a kávéházban három ember fogja Löbl nyakát és nyomja a föld felé. Ekkor már Tremmet holtan feküdt a kávéház parkettjén.

Védő és ügyész összefüggésbe hozták a tanuvallomások körül

Donner Gyula műszerész előadta, hogy a szomszéd ház kapujában állott és látta a katonákat, amint Löbllel beszélgettek. A katonák kikérték maguk-

szigorú ostromállapotot hirdetett ki. Szófiában beszüntettek az utcán minden közlekedést. Autók száguldoznak szorongós katonasággal. A miliciát mozgósították. Este több vidéki városban tömeges letartóztatások voltak és a foglyokat Szófiába vitték.

A legújabb jelentések szerint Szófiában a letartóztatottak száma túlhaladja a háromezretet.

Az ostromállapot kihirdetésével egyidejűleg a Bulgáriába való beutazást is rendkívül megnehezítették. A begradi bolgár követség pénteken több újságról is megtagadta a beutazási vizumot. A begradi lapok munkatársai Caribrodába, a bolgár határra utaztak és onnan küldték jelentéseiket, amelyeket bulgáriai utasok előadásából merítenek. Az utasok elbeszélése szerint nemcsak az SHS királyság, hanem Görögország és Románia felé is elzárták a bolgár határt. A bolgár lakosság az országon belül sem utazhatik szabadon, Szófiából senkit sem engednek ki és senkit sem engednek be a fővárosba, még a környékbeli parasztokat sem.

Egyébként a bolgár forrásból származó hírek szerint az országban mindennél a legnagyobb rend és nyugalom uralkodik.

nak, hogy Löbl tegezze őket. Az öreg távozásra kérte a katonákat és csillolta őket, hogy ne csináljanak semmi célt, mert a kávéházban jótékony ünnep folyik. Amint a katonák közel beszállított, lárselen egy katona szelődött ki a kávéházból és bajonettjével hátulról fejből ütötte Löblt. Azután a katonák neki lövést adtak az uccai járóelőknek és az egybegyűlt embereknek, majd a kávéház itvegablakát és ajtaját törték be.

Az ügyész ellenezte a tanu megesketését, a vallomást valótlannak mondta. Kollmann védő kérte a tanu megesketését azzal, hogy az ügyész elleni mindazon tanu megesketését, akik másként adják elő a tényállást, mint ahogy a vádiratban meg van konstruálva.

Az elnök rendretusította Kollmann védőt és kijelentette, hogy nem tűri, hogy valaki kétségbevonja az ügyész jóhiszeműségét.

Löbl védője, Szóke Sándor, szintén kérte a tanu megesketését. Azzal érvelt, hogy csak egy katona vallomással ellenkezik a tanu vallomása és ez még nem ok arra, hogy valószínűleg fogadják el a vallomást.

A törvényszék elrendelte a tanu megesketését.

Kiseb jelentőségű tanuvallomásokat következtek ezután, amelyekből kiderült, hogy Löbl ideges, összeérhetetlen természetű és családjával is rosszul bánt.

A katonák készültek a verekedésre

Weisz Géza kereskedő vallomásában előadta, hogy aznap délután már tudta, hogy este verekedés lesz. A verekedés délutánján a Dob-uccában állt és beszállított, amikor arra felé jött nyolc katona, megálltak a Lázár-kávéház előtt, lökdösní kezdtek az embereket és rendkívül agresszív módon viselkedtek. Ekkor már gondoltam, hogy valami verekedés készül.

Aki tudja, ki a gyilkos

Lezlovsky Mór kereskedő volt a következő tanu. Elmondta, hogy a kritikus estén, mikor kijött a Lázár-kávéházból, nyolc katona jött vele szembe. Az egyikük rámutatott a kávéházra és felszólította a többieket, hogy oda menjenek be. A katonák az út közepén erősen lármáztak.

Lezlovsky a vallomás után közelebb ment a bíróság asztalához és a következő meglepő vallomást tette:

— Ma reggel, amikor a törvényszék-re jöttem, egy közeli fűszerüzlet tulajdonosa közölte velem, hogy Löbl ártatlan és Klein Adolf Hajnal-uccai mészáros tudja a gyilkos nevét is.

A váratlan bejelentésre az ügyész kérte, hogy Klein Adolf mészáros és a fűszerkereskedőt azonnal állítsák elő kihallgatás végett. Langer elnök a kéreésre nyomban intézkedett, hogy mindkettőjüket detektívvel idézzék be a tárgyalásra.

Marosits József bádósságát elmondta, hogy a katonák, akikkel az uccán találkozott, kijelentették, hogy a Lázár-kávéházba mennek, mert ott sok a zsidó. Az uccán a járőreket inzultálták.

Vaskó Lajosné, aki a katonák érkezésekor a Lázár-kávéházban volt, kijelentette, hogy ott a katonák lenyegőzték és megzavarták az ünnepélyt.

Minich egyetemi tanár orvosszakértő a boncolás eredményéről tett jelentést. A halálos szurás után Tremmel eselőképessége még kis darabig megmaradhatott. A halálos szuráson kívül az áldozaton még hatrendbelli szurást találtak, ezenkívül Tremmel fején még két repesztett sérülés és számtalan bőrzúródás volt. A holttest összes szervei erősen szeszszagúak voltak. Megvizsgálta Löblt is, akinek sérülése nem befolyásolhatta Löbl kezének használhatóságát. Lehet, hogy ez a seb a katonák bajonettjétől származott, de semmi esetre sem a saját késétől sérült meg.

Horváth Sándor fűszerkereskedő előadta, hogy Klein Adolf mészárossegéd most csütörtökön is azt mondta neki, hogy Löbl ártatlan.

Klein Adolf mészárossegéd kijelentette, hogy ott volt a verekedésnél és kizártnak tartja, hogy Löbl ölte volna meg Tremmelt, mert Löblt úgy megverték, hogy elvesztette eszméletét.

Dr. Fabinyi Rudolf ellenőrző szakértő terjesztette be ezután véleményét Löbl Józsefről. Szerinte a vádlott rendkívül ingerlékeny, akaratát erősen befolyásoló momentumok szerepelhetek nála, de elmebetegsége nem lehet következtetni.

A perbeszéd

Ezután sor került a perbeszédre. Az ügyész példás büntetést kért és azt indítványozta, hogy Löbl Józsefet szándékos emberölés büntetésében mondja ki bűnösnek a bíróság, a két másodrendű vádlottat, Kronicsot és Bárdot pedig súlyos testi sértés büntetésével vádolja.

A védő hosszú beszédében rámutatott arra, hogy nagy bírói és jogász tévedés már az is, hogy az ügyész fentartja a vádat. Szerinte semmi bizonyíték sincs, ami a vádlottak bűnösségét igazolná és ezért felmentő ítéletet kért.

A bíróság az ítéletet szombat délelőtt fogja kihirdetni.

Lederer Gusztáv

feleségét vádolja a felbujtással

A vizsgálóbíró előtt is fentartja korábbi vallomásait

Budapestről jelentik: Búbics Jenő vizsgálóbíró pénteken délelőtt Lederer Gusztáv főhadnagyot áthozta a katonai ügyészség fogházából a budapesti büntetőtörvényszékre, hogy Kodelka meggyilkolása ügyében kihallgassa. A vizsgálóbíró tisztázni akarja azokat az ellentéteket, amelyek Lederer Gusztáv és feleségének vallomásai közt fennállnak. A kihallgatás során, amely egész délelőtt tartott, Lederer ugyanaí vallotta, mint a katonai ügyészségen. Fentartotta azt az állítását, hogy felesége sürgette Kodelka meggyilkolását, az asszony segítette neki a gyilkosságban és a holttest feldarabolásában.

A vizsgálóbíró ez alkalommal mellőzte Lederernek és feleségének szembesítését, mert azt akarják, hogy az csak a főtárgyaláson történjék meg. A vallomásról jegyzőkönyvet vettek fel és a kihallgatás után Lederert visszakísérték a Margit-köruti katonai fogházba.

Léghajó a viharban

Az orkán leszakította horgonyáról az R. 33. angol katonai léghajót — Husz ember van az elszabadult léghajó kabinjaiban — Az R. 33. a nyílt tenger fölött bolyong

Londonból jelentik: Az R. 33 katonai kormányozható léghajót pénteken délelőtt a vihar leszakította horgonyáról. A léghajót a szélvész elragadta és a nyílt tengerre terelte. Az R. 33. személyzetéből huszan a léghajó fedélzetén tartózkodtak, amikor a kényszerfelszállás történt és ezek azonnal rádiótelegrammot küldtek a léghajós minisztériumnak, amely azt válaszolta sürgönyükre, hogy lehetőleg a hajó kímélésével igyekezzenek az angol vizeken, de ne nyílt tengeren leszállani. A léghajó személyzete nem tudott eleget tenni a kívánságnak, mert a kormány teljesen felmondta a szolgálatot az orkánnal szemben, amely az R. 33-at Hollandia felé sodorta.

Az R. 33. léghajó állásáról szóló hírek eleinte annyira ellentmondók voltak, hogy a léghajó valódi helyzetét nagyon nehéz volt megállapítani. Az első dróttalan távirójelentés úgy szólt, hogy a hajó Terschellingtől északra van. Később arra az eredményre jutottak, hogy a léghajónak Amsterdamtól mintegy 60 mérföldnyire észak-nyugatra körülbelül Den Helder tájékán 40—50 kilométernyire a tenger felett kell lennie. Nem sokkal ezután azt jelentették, hogy egy angol cirkáló a léghajó közelében volt s röviddel rá olyan hír jött, hogy a léghajó áthatólag a maga erejéből küzd a vihar ellen és 5 csomó sebességgel röpül. Dé után 5 óra 45 perckor az Amazu Maru japán személyszállító hajó azt táviratozta a holland admirálisához, hogy a partok irányába sodródó léghajó a hollandi admirális segítségét kéri. Dél-

után 6 óra 05 perckor az Amazu Maru, amely a scheveningeni hollandi állomással állandó dróttalan összeköttetésben van, azt jelentette, hogy a léghajó helyzete 52 fok 51 percnire északra és 5 fok 12 percnire keletre van.

A hollandi tengerészeti vezérkar pénteken este jelentést adott ki, amely szerint az R. 33. angol léghajót délután 6 óra 30 perckor Egmund partjai felé közeledni, két-háromszáz méter magasságban látták. Az R. 33. személyzete dróttalan táviró útján közölte, hogy a léghajó orra megsérült, ennél fogva nehéz a kívánt irányt betartani. Az angol kormány utasította dróttalan táviró útján a léghajó legénységét, hogy kísérelje meg Kö n elérését. Ugyanakkor kérdést intézett a hollandi kormányhoz, leszállhat-e a léghajó Hollandiában. A hollandi kormány dróttalan uton azonnal azt felelte, hogy a leszállás lehetősége Depooy, Terschelling-sziget és Westenberg légi kikötőiben fennáll. A szélviszonyokra való tekintettel a legutóbbi hely volna a legalkalmasabb. Ezeknek a légi kikötőknek egész legénysége készenlétben áll, hogy az esetleges leszállásnál segítséget nyújtson. Egy torpedóhajót ezen felül az egmundi kikötőbe küldtek.

Ymuidenből jelentik: Az R. 33. léghajó helyzete 7 óra 44 perckor megváltozott s a léghajó délnyugati irányban, Zandvoort irányában repült tovább. A léghajó azt a benyomást kelti, mintha vépei dolgoznának s legénységének az volna a szándéka, hogy Anglia felé haladjon.

Kétszáz lépésre a városházától uccai gázlámpa világítása mellett fosztottak ki egy szubotikai üzletet

Betörők jártak Réthy L. és társa üzletében

Páratlan vakmerőséggel véghezvitt betörés történt péntekre virradó éjjel Szubotica belterületén, a Cara Dusanauca 23. szám alatti városi bérpalotában. Ismeretlen tettesek behatoltak Réthy L. és Társa rőtőáru-cég üzletébe, ahonnan eddig még fel nem becslött értékű árut vittek el.

Felidezték a betörést

Pénteken reggel nyolc órakor nyitotta ki az üzletet Radó Gyula, a cég társtulajdonosa. Amint belépett az üzlethelyiségbe, nyomban feltűnt, hogy ott szokatlan rendtelenség uralkodik. Az áruk az állványokon össze-vissza voltak dobálva, az egyik állványon elhelyezett bördöt pedig, amelyben értékesebb selyemkendőket tartottak, feltörve találta. Szemügyre véve az állványokat, megdöbbenve vette észre, hogy az egyik részen nagy mennyiségű áru hiányzik, amelyet végszámlára vittek magukkal a betörők.

A betörés felfedezése után Radó a rendőrségre sietett, ahol jelentést tett, mire két detektív nyomban kiment a helyszínre, a nyomozás megkezdése végett. Az üzlethelyiségben a detektívek nyomban megállapították, hogy a betörők mesterien végezték munkájukat. A helyszíni vizsgálat alkalmával elsősorban azt igyekeztek megállapítani, hogy hol hatoltak be az üzlethelyiségbe. A helyiségnek a lépcsőházra nyíló ablakait vasrács védli, az üzletajtó zárja pedig sértetlen volt, ugyancsak a külső vasredőny lakatja is. Rövid kutatás után megoldódott a rejtély: a detektívek az egyik árusítóasztal mögött felfedeztek egy a pincébe vezető csapóajtót, amely könnyen nyitható. Ezen a csapóajtón keresztül minden nehézség nélkül az üzletbe juthattak a tettesek.

A helyszíni vizsgálat alkalmával azt is megállapították, hogy a betörők az irodahelyiségben álló Wertheim-szekrényt is fel akarták törni. Az egyik zár csavarjait ki is szedték, azonban abbahagyták ezt a munkát.

A csatornán keresztül hatoltak be a betörők

A helyszíni vizsgálat befejezése után a detektívek visszamentek a rendőrségre, ahol a tapasztaltokról jelentést tettek Blázics György rendőrkapitánynak. Blázics erre hat detektívvel visszament a helyszínre, hogy megállapítsa, mint kerülhettek a betörők a bérpalota pincébe.

Elsősorban kihallgatták Krajnikovics János házimestert, aki elmondta, hogy csütörtökön éjjel többször nyitott kaput, mert egy lakónál estély volt, azonban határozottan állította, hogy a házba olyan egyén nem juthatott be, akiről feltételezhető volna, hogy részese a betörésnek. A detektívek erre levonultak a bérpalota alatti pincelabirintusba és megkeresték azt a helyet, ahová az üzletbe nyíló csapóajtó vezet. Kiderült, hogy a csapóajtó a házban lakó Belics dr. külön elzárt pincelhelyiségébe nyílik, ahová egy keskeny folyosó vezet. A folyosó végén, közvetlen Bélics pincéje mellett nagy nyílás van az uccára, amelyen keresztül a tüzelőanyagot szokták ledobálni a pincébe. A nyílást szintén csapóajtó védi, azonban nem lehet lezárni, úgyhogy az uccáról bármikor be lehet jutni a pincébe anélkül, hogy egyetlen zárat is fel kellene törni.

A betörők ezen a nyíláson jutottak be a pincébe, ott feltörték a Bélicsék pincéjéhez vezető ajtót. Ebből a pincelhelyiségből széles falépcső vezet fel az üzletbe nyíló csapóajtóhoz. A lépcsőn

ujjnyi vastagságú por áll, amelyen a lábnyomok tisztán meglátszanak. A rendőrség azonban nem járt el a kellő óvatossággal, mert amikor a lábnyomokat meg akarták vizsgálni, a detektívek már összejárták a lépcsőt.

Egy félretaposott női cipősarok

A pincében hosszas vizsgálódás után az egyik detektív egy félretaposott női cipősarok nyomát fedezte fel, amből a rendőrség arra a feltevésre jutott, hogy a betörés tettesének egyike nő lehetett. Ennek következtében előállították a rendőrségre a bérház valamennyi cselédjét, akiknek a kihallgatása a délutáni órákig elhúzódott. A női cipősarok nyomon kívül, a lépcsőn egy balta is hevert, amelyről kiderült, hogy a Bélicsék tulajdona.

Amikor Obradovics rendőrfőkapitánynak tudomására jutott a betörés, mozgósította az egész rendőrséget, majd személyesen is kiment a színhelyre, ahol mindent tüzetesen átvizsgált.

Örizzetbe vettek két cseléd lányt

A kihallgatások során a cselédeknek kívül előállították a rendőrségre Nincsevics Jakab lakatossegédet, a bérpalota volt házmesterének fiát is, aki azonban alibit igazolt, mire szabadon engedték.

A cselédek közül azonban a házban lakó Nagy Bertalan gyógyszerész szakácsnőjét és szobaleányát örizzetbe vették s azzal gyanúsítják őket, hogy részesei a betörésnek. A szobaleányt azonban már az esti órákban szabadon bocsájtották.

A rendőrségnek az a feltevése, hogy a betörést oly egyének követték el, akik ismerősek voltak a helyzettel.

Szinte megmagyarázhatatlan az a körülmény, hogy a betörők a város szívében, alig kétszáz lépésnyire a városházától, a rendőrközponttól, néhány lépésnyire a Moszkva-vendéglőtől, amely egész éjjel nyitva van és az autótaxi standtól, oly nyugodtan dolgozhattak, anélkül, hogy bárki is észre vette volna. Az uccára nyíló csapóajtón hatoltak be, azon át adták ki egymásnak az árukat, munkájuk egyik részét az uccai gázlámpa fényében követték el.

Több mint valószínű, hogy ezt a betörést is az a titokzatos betörőbanda követte el, amely legutóbb már több betörést vitt véghez és amely után már hetek óta eredménytelenül nyomoz a rendőrség.

Kavarodás

a noviszádi hid körül

Vádol a Vidovdán

Noviszad gazdasági szervezetei, a kereskedelmi- és iparkamara kezdeményezésére, a pravoszláv husvétot követő héten nagyarányú népgyűlés összehívásán fáradoznak, amelyen a noviszadi szervezeteken kívül a szerémségi és délbácskai érdekelt közösségek lakossága is részt kíván venni. Ez a tervbevitelt népgyűlés a noviszadi közúti hid építésének befejezését fogja sürgetni és erőlvesshangu határozati javaslatot fog a kormányhoz intézni, amelyben a kormányt a gazdasági érdekeltségek nagy anyagi károsodásával járó késedelemért felelőssé teszik. A népgyűlésen valamennyi noviszadi politikai párt is részt vesz.

A noviszadi »Vidovdán« ebből az alkalomból »Az állam ötven millió dinárt veszít« címmel feltűnést kelto cikket ír, amelyben foglalkozik a hidkérdés nagy horderejével, amelyben nemcsak Noviszadra bír nagy jelentőséggel, de az egész Délbácskát és Szerémség jó részét közvetlenül érinti. A Vidovdán szerint a hidépítés azért késik, mert annál »valaki« néhány tíz millió dinárt akar keresni.

A Vidovdán elmondja, hogy a

vaidasági radikálispartí képviselők közül tizenkilencen aláírtak egy memorandumot és azt adták a pénzügyminiszternek. Ebben azt kívánták, hogy a tizenkettődekről szóló pénzügyi törvénybe vezven fel a pénzügyminiszter a noviszadi híd-szerkezet szerelési munkálataira három millió dinárt, de a pénzügyminiszter azzal utasította el a vaidasági radikálispartí képviselők demarsát, hogy az építésiügyi miniszter ez ügyben már tárgyalásokat folytat a németországi céggel, amely a híd-szerkezetet szállította. A Vidovdán megállapítja, hogy két radikálispartí képviselő: dr. Miletics Szlavkó miniszter — aki miniszteri voltánál fogva nem írhatta alá a beadványt — és Gavrilovics-Fischer Otió képviselő — aki viszont dr. Sztójadinovics pénzügyminiszter sógora, nem írta alá a beadványt.

A németországi hídépítő cég valóban ajánlatot tett az építésiügyi miniszternek, hogy hajlandó a noviszadi híd-szerkezet szerelési munkálatait ingyen elvégezni, ha a kormány a jóvátételi számla terhére átveszi az előbb megrendelt, de utóbb lerendelt 18 millió kilogramm híd-szerkezeti anyagot, a megállapított 3.20 dináros egységárért. A vasarak azóta rohamosan estek és ma már 1.30 dinárba kerül a vasszerkezet kilója.

Ha tehát a pénzügyminisztérium mégis a német céggel készíttetné el a szerkezet szerelési munkáit, ugy-ezen »ingyenes teljesítményért« negyven millió dinárral nagyobb összeget fizetne, mint amennyibe az a mai árak mellett kerülne.

A Vidovdán azt kérde, ki keres ebből az állam érdekeit sértő negyven millió dináros többletből?

Nem engedték meg Kardos Béla eltemetését

Ujból boncolják a Dunából kifogott holttestet

Miskolcra jelentik: A csütörtökön megejtett boncolás megállapította, hogy a néhány héttel ezelőtt eltűnt és a Dunából kifogott Kardos Béla kereskedő már halott volt, amikor a Dunába került és így megdőlt az a feltevés, hogy Kardos öngyilkosságot követett el. Kardos családja ezért újabb adatokat jelentett be a rendőrségen, amelyek valószínűvé teszik, hogy a gazdag kereskedőt elrabolták és megmérgezték és holtan dobták a Dunába. Ezeknek az adatoknak az alapján most újabb nyomozás indul és pénteken máris fordulat állt be az ügyben.

Péntek délután két órára volt ugyanis kitűzve Kardos Béla eltemetése és délután Penyigei-Manczur Lajos főügyész-helyettes átiratban utasította a rendőrséget, hogy Kardos Béla eltemetését le kell tiltani. A rendőrség azonnal intézkedett és a gyászházban közvetlenül a szertartás megkezdése előtt közölték, hogy az ügyészség nem ad engedélyt a holttest eltemetésére.

Az ügyészség egyben elrendelte Kardos Béla újból boncolását, ami szombaton fog megtörténni, budapesti orvosszakértők jelenlétében.

Aki vérszegény, sápadt

vagy aki egyáltalán beteg, az egészségét csak a legújabb gyógyszerrel nyerheti vissza, melynek neve Ferrodovim. Kifűző gyógyszer és valódi áldás a mecsaras és vizenyős területek lakóinak, ahol fiatal és öreg egyaránt szenved a maláriától és egyéb betegségektől. A FERRODOVIM emeli az étvágyt és bármely betegnek visszaadja erejét, frissességét és ismét egészségesé teszi a vért. Már 2-3 üveggel biztos eredmény érhető el. Ennek az áldásos gyógyszernek az eladását a közegészségügyi minisztérium engedélyezte. Megrendeléseket elfogad és a gyógyszert utánvéttel és portómentesen küldi.

pharm. mr. 3175

Bogdan Bogdanović gyógyszerész
Mostar (Hercegovina)

Egy üveg ára kimerítő használati utasítással 40 D.

HIREK

— A román király egészsége. Bukarestből jelentik: Ferdinánd király egészsége teljesen helyreállott. Az uralkodó már megkezdte a munkát is és a hét folyamán már kihallgatáson fogadhatja a kormány tagjait. A királynak mindazonáltal pár hétig még nyugalomra van szüksége.

— Junius elején lesz a Népszövetség legközelebbi ülése. Budapestről jelentik: A Népszövetség legközelebbi ülést június 4-én tartják meg Genfben és azon Bethlen miniszterelnök és Bud pénzügyminiszter is részvesz. Az ülésen a tisztviselő-kérdésen kívül az állami beruházási programot is tárgyalni fogják.

— Új megyebizottsági tagok. A belügyminiszter a vármegyei törvényhatósági bizottsági tagság alól felmentette Aradszky Vlakó, Beslin Drága, dr. Kovácsévits Milán, Drágin Grigovia, dr. Engelmann Jenő adai, Milovetz Milán, Mudruszky Novák martonosi, dr. Lollin Milivoj szentái és Mátyás Boskó moli lakosokat és új vármegyei törvényhatósági bizottsági tagoknak kinevezte Nikolits Nikola, Szedmakov Milán adai, Lazarevity Szima, Fodor Miklós, Zsigmond Péter horgosi, Vucsics Iván martonosi, Gojkovics Jován és Radivojsev Milán moli lakosokat.

— Kinevezés. Becskerekéről jelentik: Rokics Velizár hajdusicai községi aljegyzőt a belügyminiszter fölmentette állásától és a község aljegyzőjévé Pedunovics Emilt nevezte ki.

— Novisadra érkezett a polgármester és a főkapitány kinevezése. Novisadról jelentik: Ma érkezett a novisadi főispáni hivatalhoz Popovits Dáka mérnöknek polgármesteri teendőik ellátásával megbízott főmérnökké és Mihajlovszics Stanojenak novisadi főkapitánnyá való kinevezése. Popovits Dáka, — amint jelentették, — nem fogadta el a kinevezést.

— Nyugalomba vonul a becskerei munkáspénztár igazgatója. Becskerekéről jelentik: Csaplja Kázmér, a becskerei munkáspénztár igazgatója nyugdíjaztatását kérte. Kérelmét közölte Lasztics Jakab számtanáccsossal, aki a zagrebi központ megbízásából éppen Becskereken tartózkodott hivatalvizsgálat céljából. A vámtanácsos azonnal távirati jelentést tett a zagrebi központnak, amely az igazgató nyugdíjkerelmének elintézéséig megbizta Rokics Lázár számtanácsost a becskerei munkáspénztár ideiglenes vezetésével.

— Május elsejének megünneplése. Becskerekéről jelentik: A munkás szakszervezetek tanácsa csütörtökön ülést tartott, amelyen május elseje megünneplésének kérdésével foglalkozott. A szakszervezeti tanács átiratot fog intézni a bánáti kereskedelmi és iparkamara-hoz, hogy hívja össze a munkaadókat és terjessze eléjük a szakszervezeti tanács kérését, hogy azokban a szakmákban is, ahol a munkarend és az árszabály nem írja elő május elsejének megünneplését, a munkások megtarthassák ezt a szünetnapot.

— A novisadi lakók tüntetőgyűlése. Novisadról jelentik: A novisadi lakók szövetsége április 26-án az új lakástörvénytervezet ügyében tiltakozó nagygyűlést hívott egybe.

— Újabb kiütéses tifuszmegbetegedés. Sr. Karlovcin. Novisadról jelentik: Szremszki Karlovcin Kulugvity Petár foglalkozás nélküli egyén pénteken reggel kiütéses tifuszban megbetegedett. Kulugvityot az uccán összeesve találták. Ez Karlovcin a hatodik tifuszmegbetegedés. A noviszadi egészségügyi felügyelőség az eddigi esetekből megállapította, hogy a kiütéses tifuszt leginkább vándorlók terjesztik, miért is intézkedett, hogy ezek a községek fertőtlenítsenek.

— A görög közvélemény a francia orientáció ellen fordult. Athénből jelentik: Nemrégiben a görög kormány egy katonai bizottságot alakított, amely Macedónia védelmére teendő intézkedéseket tett volna hivatalba megválasztva. A bizottságnak egy francia tiszt is tagja volt. Az Eleuteron Vima című lap élesen bírálta ezt a francia tiszteket, mire a görög hadügyminiszter kijelentette, hogy a tiszt tagja a bizottságnak, aki javaslatokat is terjeszthet elő, de a védelmi munkálatok tervéről nincs tudomása, ezeket vele nem közlik. A sajtó és a parlamenti körök azonban igen élesen foglalnak állást az ellen, hogy francia katonai misszió van görög területen. Kijelentik, hogy ilyen misszió iránt eleve is bizalmatlansággal kell viseltetniük, mert a franciák a védelemmel kapcsolatos titkokat nagyon könnyen elárulhatják Angorának.

— A pravoszláv egyház ez évben ünnepli a niceai zsinat 1600-ik évfordulóját. Beogradból jelentik: Az ideán van ezerhatszáz éve, hogy Niceában megtartották az első egyetemes keresztény zsinatot. A 325-ik évbéli niceai zsinat a homousion és homoousion vitájának tetőpontját jelentette és a zsinatot tulajdonképpen az arianusok ellen tartották, akik azt tanították, hogy a Fiúisten az Atyával nem egy lényegű, hanem csak hasonló lényegű. A görögkeleti egyház elhatározta, hogy 1925-ben megünnepli a zsinat ezerhatszázadik évfordulóját. A beogradi szent zsinodus ezért elrendelte, hogy a jogoszlávai görögkeleti egyház május 31-én tartsa meg az egész országban a niceai zsinat évfordulójának ünnepeit.

— Beogradba szállították a moszkvai kommunisták fatárját. Már jelentették, hogy a csendőrség február 9-én Feketiczen letartóztatta Molnár Márko sr.-mitrovicai asztalost, akit a délbácskai kommunista szervezkedéssel kapcsolatban tartóztattak le. Molnár összekötő kapocs volt a moszkvai kommunisták és a bácskai kommunista szervezetek közt, amelyeknek az államrend megváltoztatására irányuló irásos utasításokat kézbesített ki. Molnár péntekig a noviszadi ügyészség fogházában volt és pénteken átkísérték Beogradba, ahol az ottani ügyészségnek adták át, mert a beogradi törvényszék illetékes ügyében ítélni.

— Nagy aranyelet a Bajkál-tó partján. Moszkvából jelentik: A szovjetkormány hivatalosan közli, hogy a Bajkál-tó környékén mintegy hat mérföld hosszú gazdag aranyeret találtak.

— Utjavítás. Palánkáról jelentik: Az évek óta elhanyagolt petrováci, noviszadi és palánkai műutakat most javítják. A harminckét kilométeres műutnak a javítása már a napokban befejezést nyer, úgy, hogy május elsején átadják a forgalomnak.

— A beogradi gárdazenekar Noviszadon. Noviszadról jelentik: A noviszadi vörös kereszt egyesület pravoszláv husvét hétfőjén a Szloboda nagytermében táncos kapcsolatos hangversenyt rendez, amelyen a beogradi gárdazenekar 80 tagú teljes zenekara Pokorni Dragutin ezredes, főkarmester vezetésével, Anklje-Kasteron asszony, a párisi konzervatórium aranyéremmel kitüntetett hárfaművésznőjének közreműködésével hangversenyt rendez a következő műsorral: Csajkovszki: Adagio Allegro non troppo. Vidor: Anklje-Kasteron hárfaművésznő közreműködésével előadja a gárdazenekar. Dvorzsák: Prodnjevna Vestica. Liszt Ferenc: Práldum a 3. szimfóniából, hárfán: Anklje-Kasteron, violán Szedlacssek Ferenc karnagy, hegedűn Zdarzsil L. Jegyek elővételben a Bácsmegyei Napló hírlkiadó-hivatalában Wilson-tér 7. (Telefon 580) kaphatók.

— A beogradi Nemzeti Színház előadása az újságíró-nyugdíjalap javára. Beogradból jelentik: A jugoszláv újságíróegyesület nyugdíjalapjának megalapítása javára a beogradi Nemzeti Színház május 2-án nagyszabású koncertet rendez. A koncerten Hrisztics zeneigazgató és Fortunato operai balettigazgató vezetése mellett a színház egész operatársulata, balettje, énekkara és orkesztere közreműködik. Előadják a Parasztheusület-et, továbbá egy ballet-jelenetet és számos válogatott részletet különböző operákból. A beogradi mozgófényképszínházak elhatározták, hogy szintén rendeznek egy-egy előadást az újságírók nyugdíjalapja javára.

— Borvizsgálat Szentán. Szontáról jelentik: Csütörtökön a földművelésügyi miniszter rendeletéből Schneider szőlőinspektor, Helle bánáti szőlőfelügyelő és Taraszov szentái járási gazdasági felügyelő a szentái borkereskedők borát, borpincéit és irodáit átvizsgálják. Ezen-tul minden hónapban egyszer felülvizsgálják a bort nemcsak a kereskedőknél, hanem valamennyi vendéglősnél és kocsmárosnál is.

— A subotici Sakk-Kör házi-versenye. A subotici Sakk-Kör házi-versenye vasárnap, április 19-én délután kezdődik. A versenyzők kivételével vasárnap délelőtt történik meg. A verseny két csoportban fog lefolyni; az első csoport három helyezettje és a második csoport két helyezettje értékes díjakat fog kapni.

— Rómában az uccán meghalt egy müncheni tanár. Rómából táviratozzák: Hans Heid dr. müncheni tanár, a bajor miniszterelnök fivére csütörtökön a római jezsuita templom közelében az uccán szélhűdést szenvedett. Heid tanár a kórházba való szállítás közben elhunyt.

— Négynapos házások tragédiája. Bécsből jelentik: A huszon-négy éves Klein Ferenc postai alkalmazott csütörtökön revolverrel agyonlőtte feleségét, akivel csak husvét vasárnap kötött házasságot. A gyilkosság után maga ellen fordította a revolvert és végzett saját magával is. A gyilkosság és öngyilkosság Klein szüleinek házában történt. Minthogy a fiatal házások a legnagyobb egyetértésben éltek, a rendőrség azt hiszi, hogy Klein borzalmas tettét pillanatnyi elmezavarásban követte el.

— A legjobb áprilisi tréna. Newyorkból jelentik: a legjobb áprilisi tréfát Washington termelte ki a csehszlovák követség rovására. Az történt, hogy harminc diplomatát, a Fehér Ház tisztviselőit és magasrangú tisztjeit fölhívott valaki dr. Pavel Stransky, a csehszlovák követség titkára nevében meghívta őket a legegészségesebb washingtoni szállodába, hogy ott legyenek a követség vacsora-vendégei. A meghívottak legnagyobb része elefejtette, hogy április elseje van, nem verifikálta a követségen a meghívást és estélyi ruhában, hölgyek kíséretében megjelent a megjelölt bankett-teremben, ahol a kínos meglepetés várt rájuk, hogy nem hívta őket senki és felültetésnek estek áldozatul. Közöttük volt De Witt Carr hadnagy, az elnök jachtjának, a Moyflowernek a parancsnoka. Zsolnay Margit, a híres washingtoni szobrász leánya, Lutiza Yousry, az egyiptomi követ és Helen Mayre, a volt orosz nagykövet leánya. A felültetett emberek most nyomozzák a tréfacsinálót.

— Véres kocsmai verekedés. Bácsról jelentik: Gyuró Vanity parasztagrada a Mészáros-féle vendéglőben csütörtökön estefelé együtt iddógált egy mulatozó társasággal. Sivakov Sécó napszámos is ugyanebbe a vendéglőbe tért be és amint meglátta a mulatozók között Vánityot, úgy fejbévágta egy székkel, hogy a gazda nyomban összeesett. Vánityot súlyos sérülésével a palánkai kórházba szállították. Sivakov elmenekült.

— Emléket állítanak Pollák Lajosnak. Pollák Lajos, a dr. Singer Bernát szeretetház-egyesület elnökét csütörtökön kísérték utolsó útjára és pénteken már az elhunyt barátai és tisztelői mozgalmat indítottak, hogy a suboticei zsidókórház megalapítójának méltó emléket állítsanak. A Pollák Lajos temetését követő napon már a következők nyitották meg spontán elhatározásból a kegyeletes adakozók sorát: dr. Popp Frigyes, a beogradi „Askenaz“ zsidó hitközség elnöke 1000 dinár, a beogradi „Askenaz“ zsidó szentegylet 1000 dinár, Reményi Frigyes 1000 dinár, Halbrohr és Társa 500 dinár, Hiesinger Hugó, Kikinda 560 dinár. A mozgalom minden bizonnyal széles körökben érdeklődést fog kelteni. A szeretetház-egyesület később fog dönteni arról, hogy milyen módon örökítse meg Pollák Lajos emlékeztét. A szeretetház-egyesület egyébként elhalt elnökének emlékére vasárnapra tervezett gyűlését csütörtök délutánra halasztotta.

— Birósági végrehajtó rendőri felügyelet alatt. Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszék vizsgálóbírája rendőri felügyelet alá helyezte Fradi Dániel volt noviszadi törvényszéki végrehajtót, akit az ügyészség hivatalos pénzek elsikkasztásával és zsarolással vádol. Fradit februárban kihallgatásra idézte meg a vizsgálóbíró, azonban Fradi az idézés átvételkor öngyilkossági kísérletet követett el. Most felépült, azonban az orvosi vélemény szerint avizsgálati fogság életbenmaradását veszélyeztetné. Ezért rendelték el rendőri felügyelet alá helyezését.

— Mussolini átszervezte hadügyminisztériumát. Rómából jelentik: A hadügyminisztérium újraszervezése befejeződött. Mussolini megmaradt hadügyminiszternek továbbra is, melléje három államtitkár került.

— Sakk-egyesület alakult Vrsacon. Vrsacon néhány nappal ezelőtt sakk-egyesület alakult, melynek elnökévé Cvejics Milorád városi pénzügyi tanácsnokot, alelnökévé Jovanovics Joco mérnököt, titkárává Francics Szlavkot, választmányi tagokká pedig Markovics Ernőt és Steiner Jakabot választották.

— Rendszeres dróttalan telefon-összeköttetés Anglia és Amerika között. Londonból jelentik: A brit dróttalan állomásokon eddig több kísérletet tettek Amerikával való telefonkapcsolásokkal és olyan tisztán lehetett Amerikával beszélni, hogy legközelebb már csak dróttalan telefonálás lesz Anglia és Amerika között. Először a kereskedelmi forgalom számára rendezik be és rendszeresítik az Océánon túlra a dróttalan telefonálást, Sommersett és Wildshire angol állomások, valamint Rocky Point amerikai állomások között. Most épül Rugbyban a nagy angol állomás s mihelyt ez elkészül, általános lesz a dróttalan telefonálás. A kapcsolat úgy fog történni, hogy az angol állomásról először a rocky-pointi amerikai központot szólítják s ez fog összeköttetést adni Csikágóval és Sanfranciskóval.

— Az angol munkáspárt a halálbüntetés eltörlését követeli. Londonból jelentik: Az alsóház ülésén a munkáspárt indítványt terjesztett be a halálbüntetés eltörlése iránt. A munkáspárt azt kívánja, hogy a halálbüntetés helyébe börtönbüntetés lépjen és a gyilkosságot és a hazaárulást életfogytiglan tartó kényszermunkával büntessék.

— Az Árvácska újabb előadása. A Katholikus Legényegylet műkedvelő gárdája vasárnap este nyolc órai kezdettel felújítja a nagyszerű „Árvácska“ című operettét, a bemutató kitűnő szereplőivel. A legényegylet már szorgalmasan készül a „Gül baba“ bemutatójára.

Magyarország katonai kérdései a kisantant konferenciáján

Romániát be akarják vonni a Balkán-blokkba

Prágából jelentik: A »Pravo Lidu« hosszú cikkben magyarázza, hogy miért kellett elhalasztani májusra a kisantant konferenciáját. Azok az volt, hogy Anglia elejtette a genfi jegyzőkönyvet és utóbb a szövetségesek garanciapaktuma helyett az öt hatalom biztonsági szerződésének tervét tölta előtérbe, amelybe Németországot is bele akarja kapcsolni. Ez a terv a jövőre nézve minden eddigi diplomáciai rendelkezést halomra döntött a kisantant részén. Csak most derült ki igazán, hogyha létjogosultsága volt a kisantantnak, ezután még nagyobb a fontossága. Lengyelország is felismerte, hogy miután Anglia a lengyel határ garantálásában érdektelennek nyilvánította magát, kezét kell nyújtania a szomszéd államoknak. Lengyelország tárgyalni kezdett a kisantant kormányával a csatlakozásról és úgy látszik, hogy azoknak nincsen ellenvetésük. Csak Csehszlovákia és Lengyelország között, úgyhogy a két állam pénzügyi téren, de általában gazdaságilag szorosán egymáshoz van kapcsolva. A kisantant jelentősége csak növekedni fog, ha Lengyelország is belép ebbe az államszövetségbe.

— Sok lesz a kisantant legközelebbi bukaresti konferenciáján Bulgáriának arról a kérdéséről, hogy a Népszövetség zsoldoshadsereg helyett engedjen toborozni és állandó hadsereget tartani. Ami Magyarországot illeti, a kisantant álláspontja az, hogy halandó Magyarország gazdasági fejlődését elősegíteni, de nem a katonai célokért, amelyekről Magyarország mindmáig nem mondott le. A bukaresti konferencián nemcsak a külügyminiszterek: Benes, Duca, Nuresics, Skrzynski fognak részt venni, hanem Pasties miniszterelnök és Bratianu is.

Az »Universul« athéni jelentése szerint görög politikai körökben megerősítik, hogy Venizelos kormányt Beogradban képviselnie a görög-jugoszláv szövetség megújítása után. E kinevezés esetén azt hiszik, hogy meg lehet kezdeni a tárgyalásokkal oly Balkanszövetség megalakítása ügyében, amely Romániát is magában foglalná.

— Vakmerő ékszerablás Londonban. Londonból jelentik: Párját ritkító vakmerő rablás történt fényes nappal London egyik legforgalmasabb részében. A Hyde Street egyik fényes ékszerüzlete, a Stocker és Társa cég előtt hirtelen megállt egy automobil. Két ember ugrott ki belőle. Villámgyorsan lyukat ütöttek az ékszerüzlet kirakatának üvegtáblájában és kivettek egy hatszáz fontot érő, gyémánttal és zafírral díszített karperecét. Zsákmányukkal bevetették magukat az autóra és elszárguldtak. A rendőrök fűtőjelzésére egész sereg autó kezdte üldözni a vakmerő rablókat, de eredménytelenül.

— Beleesett egy karóba. Szentáról jelentik: Rózsa Ilonka második elemibe járó kisleány pénteken a Népkerth melletti kiserdőbe ment galyat szedni. Nem vette észre, hogy kubikgödör van előtte, beleesett és a kubikgödörben egy hegyeskaró belefurdott felsőcombjába. A mentők beszállították a kórházba. Állapota életveszélyes.

— A budapesti árumintavásár megnyitása. Budapestről jelentik: A budapesti Árumintavásár ünnepélyes megnyitása az iparcasárok előtti zenepavilonban szombaton délelőtt tíz órakor lesz. Az árumintavásárra már sok külföldi kereskedő érkezett Budapestre, különösen Csehszlovákiából, Romániából és Jugoszláviából, ahonnan a bejelentett háromezer résztvevő első csoportja, százötven kereskedő pénteken érkezett Budapestre.

— Harc a novisadi szőlőtelepekért. Noviszadról jelentik: Novisad városa harminc év előtt a Futaki ut mentén szőlőtelepeket adott harminc évi időtartamra a novisadi szőlőtermelő egyesületnek bérbe azzal, hogy a harminc év leteltével a szőlőtelepek a város tulajdonába mennek át. Négy évvel később a város újabb területeket adott ilyen módon bérbe. A város a bérbeadott összes telepekről egy közös szerződést csinált a szőlőtermelők egyesületével. A múlt évben a város felszólította a pontosan harminc esztendő előtt bérbeadott telepek bérleit, hogy adják vissza a telepeket. A felhívás bejelentését a bérlők aszal az indokolással tagadták meg, hogy az összes szőlőkről közös szerződés intézkedik, így azok csak együttesen, vagyis négy év múltán mondhatók

fel. A város erre peres utra vitte a kérdést, de a város a novisadi törvényszéknél elsőfokon elvesztette a pert. A másodfoku bíróság a várost a szerződések bemutatására hívta fel. Lakics János polgármesterhelyettes ezügyben csütörtökön Beogradban a belügyminisztériumban járt, ahova az egyesülettel kötött szerződést még a múlt évben elküldötte. Meglepetésére a belügyminisztériumban az a választ kaptak, hogy a szerződés és az ügyre vonatkozó összes iratok elvesztek. A város most a szerződést nem tudja a bíróságnak bemutatni. Amíg ez a per folyik, a belügyminisztérium a város előterjesztésére felosztotta az egyesületet, ami csak komplikálja a különben is bonyolult pert.

— Ártatlanul letartóztatva. Megirtuk, hogy a novisadi rendőrség Gonda Gyula suboticei cipőkereskedő feljelentésére bizományi áru elsikkasztása miatt letartóztatta Oreskovics Iván novisadi cipőkereskedőt. Ez utóbbi annak közlésére kért fel bennünket, hogy elene az ügyészség az eljárást megszüntette, mert ártatlansága bebizonyosodott.

— A Frohsinn dalestélye. Noviszadról jelentik: A Frohsinn német dalegylet e hó 19-én, vasárnap este a Szlobodában táncsal kapcsolatos hangversenyt rendez.

— Boldoggá és szentté avatási szertartások kezdődnek vasárnap Rómában. Rómából jelentik: A jubileumi szentévek jelentőségét az is fokozza, hogy aránylag nagy számban lesznek boldoggá és szentté avatások, melyek a szokott nagy szertartások között mennek végbe a Szent Péter bazilikában a pápa jelenlétében. Ezek a szertartások a befejezése a boldoggá, illetve szentté való avatás processzusának, amely hosszú évtizedeken keresztül folyik. A szertartásokat elosztották külön-külön vasárnapokra, hogy a Rómába érkező zarándokok közül minél többnek legyen alkalmuk a ritka szertartáson részt venni. Az első boldoggá avatás Fehérvásárnap lesz, a következő pedig husvét utáni második, harmadik és negyedik vasárnapon. Május közepén azután megkezdődnek a szentté avatások, melyek ismét négy csoportban folynak le.

— Megszüntették az eljárást a pásztorlevelet felolvasó szlovenszko papok ellen. Prágából jelentik: A pozsonyi államügyészség a pásztorlevél kihirdetése miatt annak idején szászban magyar katolikus lelkész ellen indított eljárást. Az igazságügyminisztériumtól bizalmas utasítás érkezett a pozsonyi ügyészséghez, amely az utasítás alapján a pásztorlevél-pörök legnagyobb részében beszüntette az eljárást. A végzés megoklására azt hozza fel, hogy a katolikus lelkészek kötelesszerűen és jóhiszeműen olvasták fel a pásztorlevelet. Az eljárást csak azok ellen a lelkészek ellen folytatták tovább, akik tendenciózus kommentárt fűztek a felolvasáshoz.

Zsoltár

A tenger a gyermek
a tenger a bölcső
a tenger a vágy
a tenger az álom
a tenger a bocsánat
a tenger a bölcs
áldott a tenger
végtelen a tenger
égig ér a tenger
örök a tenger
isten kutja a tenger
béke a tenger
orvos a tenger
orvosság a tenger
étel a tenger
ital a tenger
csudák vize a tenger
ember a tenger
fajgat a tenger
nevet a tenger
énekel a tenger
a lelkem is tenger
testvérem a tenger
ne hagyj el tenger!

Tamás István

(Lacroma szigetén)

— Halálosvégű benzinrobbanás a nagyváradi püspöki palotában. Nagyváradról jelentik: Pénteken délelben a nagyváradi görögkatolikus püspöki palotában halálosvégű benzinrobbanás történt. Kamán Tódor püspöki kocsis és Atyim János soffőr a mosókonyhában cigarettáztak. A konyhában egy kanna benzin volt, amelyből a benzin a padlóra szivárgott. A kocsis egy égő gyufát eldobott, amittől a kiszivárgott benzin meggyulladt és csakhamar a kanna is óriási detonációval felrobbant. A robbanástól a két ember ruházata is tüzet fogott. A cselédség és a tűzoltók segítségükre siettek, azonban Kamán Tódor olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy halálát minden percben várják. A soffőr sérülései is életveszélyesek.

— A topolai »Ezra« kabaréestje. A topolai »Ezra« zsidó kultúregyesület szombaton este a Polyák-vendéglőben kabaréestét rendez.

— A palesztinai arabság kettéosztása. Londonból jelentik: A Daily Mail jelentése szerint Palesztinában az arabság kettészakadt. Új demokratikus arab párt alakult, amely hajlandó a palesztinai kormányval együttműködni.

— A letartóztatott Hoefle német miniszter súlyos beteg. Berlinből jelentik: Hoefle dr. volt birodalmi postafüggő miniszter, aki három hónapja vizsgálati fogságban van, súlyos beteg. Már letartóztatása előtt szivbajos volt és betegsége a fogságban rohamosan rosszabbodott. Tegnap már a halotti szentséget is felvette. Hoeflet rövidesen szabadlábra kell helyezni, mert halála minden órában bekövetkezhetik.

— A Hudozsesztveni színház noviszadi vendégszereplése. Noviszadról jelentik: A Hudozsesztveni színház április 20-ára tervezett noviszadi vendégszereplését április 24-én kezdettel halasztotta el. Április 24-én Karamazov testvéreket, 25-én Nadnut-t, 26-án Zsennidba-t, 27-én Visnjev szad-ot, 28-án Modea-t fogják látszani.

— A pápa nagy érdeklődést mutat az orosz ügyek iránt. Rómából jelentik: A pápa, aki állandóan nagy érdeklődést mutat az orosz ügyek iránt, elrendelte, hogy a keleti egyházi ügyek kongregációjában külön orosz bizottságot állítsanak fel. Ennek a bizottságnak az elnökevé *Tacci* bibornokot nevezte ki. A bizottságban azok az egyházi férfiak vesznek részt, akik közvetlen tapasztalatból ismerik az oroszországi helyzetet, közöttük a keleti tanulmányok intézetének tudós igazgatója, P. Herbigy.

— **Spliti gyilkost fogott el a novisadi rendőrség.** A novisadi rendőrség letartóztatta a spliti rendőrség által gyilkosság miatt körözött *Bekovac* Iván foglalkozás nélküli egyént.

— A Bodeni-tó mellé helyezik a Zepelin-műveket. Münchenből jelentik: Mint ismeretes, a békeszerződésnek Németország leszereléséről szóló rendelkezési értelmében a Friedriehshaveni világhírű Zepelin-műveket is le kell rombolni, mivel Németországnak tiltva van a nagy légitárművek további építése. Az Amerikájáról Zepelin legutóbbi óriási sikere azonban még mindig remélni enged, hogy az illetékes tényezők el fogják tekinteni ezeknek a kiváló technikai műveknek lerombolásától. Döntés még nem történt ebben a kérdésben. A Zepelin-művek vezetősége most egy újabb megoldással kísérletezik. Mint a Baseler Nationalzeitung jelenti, a Zepelin-művek képviselői érintkezésbe léptek Sankt-Gallen és Thurgau tartományok hatóságával, hogy puhatolozzanak annak lehetőségéről, hogy a Zepelin-műveket a Bodeni-tó svájci oldalára helyezték át.

— **Meglopott rendőrőrmester.** Novisadról jelentik: Ismeretlen tettes elloptott Doroszlóvácski Sándor rendőrőrmester padlásáról kilenc sonkát és szalonát kétezer dinár értékben.

— **Rekvium Tichon orosz patriárka emlékére.** Novisadról jelentik: Csütörtökön a novisadi püspöki templomban Tichon orosz patriárka emlékére rekvium volt, amelyen dr. *Csirics* Irinej novisadi püspök és *Germogenianus* doui kerületi püspök mondtak misét. *Germogenianus* püspök beszédében méltatta Tichon patriárka emlékét. A rekviumon az egész orosz kolónia és a szerb társadalomból is igen sokan vettek részt.

— **Villanyvilágítás Petrovácon.** Petrovácról jelentik: Petrovác három leg gazdagabb polgára, hogy községükben villanyvilágítás legyen, egy millió dinár tökével villanytelepet létesített. A villanytelep harminc évig a saját tulajdonuk lesz, aztán a község veszi át.

— **Unghváry Andor vrbasi hangversenye.** Novisadról jelentik: Unghváry Andor, az ismertnevű zongoraművész a vrbasi kaszinóban nagysikerű hangversenyt rendezett, amelyen a jeles művészt lelkesen ünnepelték.

— **Bandaharcok Törökországban.** Konstantinápolyból jelentik: Angorából érkező jelentések szerint nestoriánus bandák lépték át az iraki terület határát. Számos török falut megtámadtak és kifosztottak. Török csapatok most igyekeznek a területet a bandáktól megtisztítani.

— **Véres kardpárbaj.** Budapestről jelentik: Csütörtök délután három órakor a Santelli-vivóteremben súlyos kimeneteli kardpárbaj folyt le, amelynek külön érdekessége, hogy a benne szereplők valamennyien, az *affér középpontjában álló budapesti színésznővel együtt, ismert tagjai a vivótársadalomnak*, csupán az egyik fél nem volt soha versenyző. Az Unió-színházak egyik fiatal művésznője hosszabb idő óta jegyben járt *Braun* Ferenc tőzsdebizonyossal. Ezt az eljegyzést azonban titokban tartották, úgy, hogy erről legmeghittőbb barátai sem tudtak. Nem tudtak erről azok a fiatal emberek sem, akik udvaroltak a színésznőnek. Így történt, hogy dr. *Erdélyi* Béla, a *Tisza István Vivó Club* jó-

LEGUJABB

Cankov a kommunista merényletekről

Moszkvából irányítják a véres forradalmi akciókat
Sándor király távirata Boris bolgár királyhoz

Szófiából jelentik: *Cankov* miniszterelnök a sajtó képviselői előtt nyilatkozott a borzalmas merényletről és a következőket mondotta:

— Bulgária a legsúlyosabb korszakát éli most át. A véres események megerősítették a legutóbbi leleplezéseket a kommunisták aktivitásáról. A forradalmi elemek az ország békéjének és rendjének megsemmisítésére törek. *Bizonyítékaink vannak arra, hogy a bolgár kommunisták merényleteit Moszkvából irányítják.*

— A kormány nyugodtan folytatja munkáját és megtesz mindent a további zavargások megállítására. Ebben akadályozza a normális eszközök hiánya, de a kormány bizik benne, hogy a nagyhatalmak, megismerve Bulgária igazi helyzetét, segítségére lesznek a rend helyreállításában.

Éjszaka érkezett szófiai jelentés szerint a *letartóztatások szakadatlanul folynak*. A letartóztatottak között vannak *Markov* és *Bakalov* földművespárti vezetők is. Egyes letartóztatottak vallomásából kiderült, hogy a Boris király elleni és a főszékesegyházban elkövetett merénylet *jel volt a forradalom megkezdésére.*

Csütörtökön korán reggel egy holttestet találtak azon a helyen, ahol annak idején *Milev* képviselőt meggyilkolták. A holttesten egy cédula volt a következő felirással: *A nevem Manilov Milán. Ezen a helyen öltem meg Milevet. Megérdemeltem büntetésemet.*

Hidzséről jelentik, hogy *Sándor* király megleghangú táviratot intézett *Boris* bolgár királyhoz az ellene intézett támadás folytán történt megmenekülése alkalmából.

nevi versenyzője szintén udvarolt a színésznőnek. Egy beszélgetés alkalmával összeszólalkoztak és Erdélyi ekkor állítólag megsejtette a színésznőt, aki már több győzelmet aratott vívóversenyeken. Másnap *Braun* Ferenc nevében elégtelt követeltek tőle dr. *Rácz* Vilmos és *Klár* Dezső, a legtöbbet szereplő párbájszékdek és vívóbajnokok. Ekkor derült ki, hogy *Braun* Ferenc és a színésznő jegyben járnak. Erdélyi Dénes Károlyt és *Tihanyi* Vilmost, az ismert versenyzőket nevezte meg segédül, akik súlyos föltételi kardpárbajban állapodtak meg. Párbajorvos *Braun* Ferenc részéről dr. *Klár* Zoltán, Erdélyi részéről pedig dr. *Gombos* Sándor, szintén ismert nevi kitiűő versenyzők voltak. A párbaj nagyon heves volt. A felek tizenkétcszr csaptak össze és az összecsapások során *Braun* Ferenc arcán és mellén nyolc centiméter hosszú vágottsebet kapott, a melyet az orvosok hét öltéssel varrtak be. Párbaj után a felek kibékültek egymással.

A „Luxemburg grófja” bemutatója. A suboticei Sand kulturszakosztályának műkedvelő gárdája április 24-én, pénteken mutatja be *Lehár* Ferenc világhírű operettjét, a *Luxemburg grófját* a városi színházban. Az operett női főszerepét *Reitter* Ilonka, a suboticei közönség kedvence játssza, aki az operett-színpadon *Az elvált asszonyban* aratott legutóbb emlékezetes sikert. A szubrett-szerep *Weisz* Irénke kezében van, míg a férfiszerepeket *Mayer* Béla, *Richter* János és *Weisz* Ferenc (*Bubus*) alakítják. A bemutató iránt nagy érdeklődés mutatkozik.

Aller Képes Családi Lapjának 17-ik száma már megjelent. Mutatványszámot ingyen küld a vezérképvelet Literaria Subotica, postafiók 76. Heumann Mór.

Reiter Ilonka énekel a suboticei Izraelita Négyzet és Népkönyha április 19-én délután 5 órakor a Bárány szállodában rendezendő vidám kabaréján. Rajta kívül fellépnek még *Richter* János ének-, a *Tenner* házaspár táncszámokkal. Szerepelnek még két szellemes vígjátékban: *Fajth* Illi, *Törzs* Anikó, *Fajth* Istvánné, *Tenner* Imre, *Szabados* László, *Glied* Pál és *Vécsei* Kató. A próbák után ítélve a közönségnek igazi műélvezetben lesz része.

A novisadi sport vasárnapi programja. Novisadról jelentik: A novisadi OSKV és a *Makkabi* a pravoszláv husvét két napján a zagrebi *Viktóriát* látják vendégül. Husvétvasárnap a *Makkabi* Zsamban a *ZASK* ellen játszik. A novisadi labdarugókerület agilis elnöke: ifjú dr. *Hadzsi* Koszta április 28-ára egy mérkőzésre lekötötte a török válogatottakat.

KÖZGAZDASÁG

Jugoszláv—lengyel

és jugoszláv—román vasuti konvenció

Beogradból jelentik: *Avramovic* Rapszav, a közlekedésügyi miniszter helyettese visszatért Varsóból, ahol a jugoszláv-lengyel vasuti egyezményről tárgyalt. Az egyezmény létrejött és április hó végén Beogradban összeülnek az érdekelte vasútigazgatóságok szakértői a technikai részletek megállapítása végett. Ezenkívül megkötötték a lengyelolasz közlekedés jugoszláviai tranzitjára vonatkozó egyezményt. Lépések történtek aziránt is, hogy Németország és Románia között Ausztrián, Lengyelországon, Csehszlovákián és Magyarországon keresztülfutó közlekedéstől szóló szerződést Jugoszláviára is terjeszték ki.

Beogradban a közeli jövőben megkezdődnek a jugoszláv-román általános vasuti konvenció megkötésére, továbbá a határmenti vasutállomások és a közvetlen forgalom rendezésére irányuló tanácskozások. A konferencia összehívása a jugoszláv kormány tetszésétől függ.

Megnyitották a római nemzetközi kereskedelmi konferenciát. Rómából jelentik: A nemzetközi interparlamentáris kereskedelmi konferenciát a király jelenlétében csütörtökön ünnepélyes keretek között nyitották meg. A megnyitón jelen volt *Mussolini* miniszterelnök, a kormány tagjai, a diplomáciai kar és harminchét állam képviselői. *Cremonesi* képviselő megnyitó beszéde után *Tittoni* a szenátus elnöke és *Mussolini* miniszterelnök a szenátus és a kormány nevében üdvözölték a delegáltakat, akik közül a belga, francia, braziliai, jugoszláv, japán és angol kiküldött választott, megköszönve a szívélyes fogadtatást és az angol kiküldött kifejezte a brit kormány kívánságát, hogy a legközelebbi konferenciát Londonban tartásák meg.

Kodvezmények az iparvállalatok külföldi kölcsönszerzésének előmozdítására. A költségvetési tizenkettő-törvény hetvenedik szakasza felhatalmazza a pénzügyminisztert, hogy az ipari vállalatok által külföldi kölcsönre kiadott kötvényeket mindenemű illeték és adó alól mentesítthesse. Ha a kötvényeket külön garanciákkal biztosítják, az ingatlan vagy ingóságai biztosítás, valamint annak megszüntetése is illeték-

mentes. Ezeket a kedvezményeket az 1930. évig nyújtják. *Kölcsönkötvényeket* a kereskedelmi miniszter jóváhagyásával minden iparvállalat, vagy iparvállalatok csoportja kibocsáthat, ha az összes tőke legalább tízmillió dinárra rug. A kölcsönt kizárólag ipari termelés céljára szabad felhasználni. *Illeték- és adómentességet* élveznek a városok, községek is külföldi közmunkakölcsön ügyleteik tekintetében. A kormány a hitelezők számára a tőke és kamatok behajtására vonatkozólag mindazokat a privilégiumokat biztosítja, amelyek jelenleg csak az Állami Jelzálogbankot illetik meg.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai 1925. április 17.

Zürich deviza 8.35.
Budapest deviza 1164—1172, valuta 1144—1166.
Prága deviza 54.55—55.05, valuta 54.25—54.75.
Berlin deviza 67.5—67.7 milliárd márka, valuta 67.2—67.6 milliárd márka.
Bécs deviza 1138—1142, valuta 1133—1139.
London deviza 296.

Zürich, apr. 17. Zárlat: Beograd 8.35, Páris 2710, London 2476.5, Newyork 517.5, Brüsszel 2620, Milánó 2127.5, Amsterdam 2066.5, Berlin 123 egynyelcad, Bécs 72.85, Szófia 377.5, Prága 15.35, Varsó 99.5, Budapest 71.75, Bukarest 232.5

Szentai gabonaárak, apr. 17. A mai piacon a következő gabonaárak szerepeltek: *Buzza* 465 dinár. *Tengeri* 170 dinár. *Hajóba* 175 dinár. *Arpa* 290 dinár. *Arpa* 62—63 kg.-os 310 dinár. *Sörárpa* 340 dinár. *Zab* 280 dinár. *Bab* 380 dinár. *Muharmag* 150 dinár. *Heremag* 1410 dinár. *Köles* 195 dinár. *Bükköny* 370 dinár. *0-ás liszt* GG. 710 dinár, *2-ös* 680 dinár, *5-ös* 640 dinár, *kenyérliszt* 7-es 575 dinár. *Korpa* 200 dinár. Irányzat élénk, kínálat gyenge.

EGY ADAT

AMELY MINDENKIT ÉRDEKEL

Börtisztatlanságokat és az arc idővel történő vénülését legtöbbször a felhámszövet kiszáradása okozza. A

CRÈME SIMON

biztosítja a bőr lágyágát és rugalmasságát és megőrzi az arc fiatalosságát és szépségét.

Ezt a kitűnő arcápolószert a nedves bőrre kell kenni közvetlen mosás után olyképen, hogy a krém az ujjonkat az arcra emelje, de alapos dörzsöléssel felkenjük. A felhám illacsal teljesen felszívódik ezt azért, amely nem hagy maga után semmi nyomot vagy fénységet.

SIMON CRÈME, PUDER és SZÁPPAN
PARFUMERIE SIMON
59 Fg. Saint-Martin PARIS
MINDENÜTT KAPHATÓ! 3310-14

Ha a budapesti kereskedelmi és gazdasági viszonyokról pontosan tájékozódni akar, vegye meg Budapest legjobb napilapját az *Esti Kurir-t*. Előfizetéseket felvesz a jugoszláviai főképviselő, Heumann Mór Szubotica és a *Bacsmegyei Napló* minden árusítója.

ILLATOS MOLYIRTÓ

„HERMELIN” a neve, kérje mindenütt DEPOT „SOA” DROGERIJA NOVISAD.

NYILTTÉR.

Pályázati hirdetés.

A Suboticei Zsidó Patronázs Egyesület gyermekotthona részére pályázatot hirdet a gondnoknői állásra. Egészséges, intelligens, középkorú, zsidó vallású, egyedülálló nők jelentkezhetnek Löbl Salamonné elnök Zrinjski trgi lakásán.

Izvrš. br. 63—1925.

Dražbena objava

Potpisani sudski izvršitelj na osnovu §. 102. zak. čl. X. 1881. god. objavljuje, da će one pokretnine, koje su usled odluke broj Gm 2453/1924 apalinskog sreskog suda u korist ovrhovoditelja firme Vajs i Šlezinger iz Subotice zast. po advokatu Dru Franji Hirt iz Subotice protiv ovršenika iz Apatina radi namirenja glavnice 3000 Din. i sp. popisane i na 38.000 Din. procenjene i zaplenjene, poimeuce mešovita roba na javnoj dražbi prodati.

Dražba će se održati dana 20. aprila 1925. god. u 8 časova u Apatinu, Kupališna ulica broj 542.

Kupac je dužan odmah isplatiti cenu i preuzeti kupljenu stvar po §§. 107. i 108. zak. čl. X. 1881. god. Apatin, dana 29. marta 1925. god.

Maks Kalin s. r.
za kr. sudski izvršitelj

3364

GYERMEKKOCSIK

nagyban és kicsinyben gyári áron kaphatók

F. KOVAČ i DRUG

cégnél Subotica

a „VIKTORIA“ gyermekkocsigyár
vezérképviselője

„DAMA“

FEHÉRNEMÜSZALON

Tolstojeva (Ódor) ul. 21

Jatányos áron készít:

női- és gyermek-
fehérneműt, hozott
és saját anyagból,
azonkívül

pyjamákat, ágygar-
niturákat, stórokat
stb. a legszebb kézi-
munkával. 9007

PÉCS-SZABOLCSI SZÉN és BRIKETT

és pedig kétszer mosott kovácszén. kockaszén ipari célra ugymint

SALGÓTARJÁNI DARABOS SZÉN

cséplési célra legolcsóbb napi áruk mellett elvámolva franko bármely állomásra, továbbá

I-a SZÁRAZ VILLÁZOTT FASZÉN

pormentes, szivógázmotoros üzemre nagyon alkalmas, ajánlunk mindenkor pontos szállításra — legolcsóbb áruk mellett

DANICA FAIPAR OSIJEK

Telefon 4—04. Desatičina ul. 27.

FERD. PIATNIK & SÖHNE WIEN PIATNIK NÁNDOR és FIAI BUDAPEST KÁRTYAGYÁRAK

kizárólagos képviselője egész Jugoszlávia területére

F. BEDŐ SUBOTICA

Šenoe ul. 18. Telefon 438.

Tekintettel a forgalomban levő hamisított helyegyző kártyákra, csak a nálam vásárolt kártyákért vállalok felelősséget

BERCAIL ÜGYVÉD

Irtá: Marc Elder

Bercail ügyvéd félhétkor benyitott a kocsmába és leült a nagyasztal mellé. A tüzhelynél Manette éppen a levest készítette.

— Charles még nem érkezett meg? — kérdezte Bercail.

— Még nem. De minden pillanatban itt lehet. Bauges ur földjein jár.

— Tudom, tudom... — mondotta Bercail.

Nehézkes mozdulattal nekikönyökölt az asztalnak, megtöpte pipáját és maga elé hámut. Ebben a pillanatban egy magas, vállas ember nyitott be az ajtón, puskáját kezében tartva, halk füttyszóval hívogatta a kutyáját, amely kiűn az udvaron szaladgált.

— Nos Charles, hogy esett a vadászat?

— Jól uram, köszönöm — mondotta az erdőkerülő.

Mind a ketten bevonultak az egyik sarokba s a szolgáló megterítette az asztalt, majd behozta a szokásos bort. Charles töltött s aztán kinyitotta vadásztáskáját, amelyet az ügyvéd már az előbb is megtapogatott és előhuzta belőle az asz napi munka eredményét.

— Három fogoly, meg egy nyul — mondotta elégedetten. — A Moulin Gaillard-nál löttem őket. Pompás állat ez az új kutya is, egyetlen füttyszóra előhossa a vadat. Bizony, ha még ma is vadásznék, ügyvéd ur, nagy öröme telnék benne!

— Tudod jól, hogy én már nem vadászom — mondotta szomorúan Bercail.

— Elég rosszul teszi uram — felelte Charles. — Emlékezzék csak vissza, milyen szépen cserkészünk együtt. Ön még ma is fiatal s mindenféle szép vadászterületei vannak. Nem felejtette még el, mikor három évvel ezelőtt a sneffekre mentünk?

— Már hogy felejtettem volna el! — mondotta az ügyvéd és azzal mind a ketten belemerültek a múltba, amely tele volt nagyszerű vadász emlékekkel.

Még három évvel ezelőtt is Bercail ügyvédnek egész kis kutyafalkája volt, fegyvertárában ma is egymás mellett állanak a szebbnél-szebb puskák, vadászkürtök, szarvasagancsok. Az ügyvéd nagyon szerette ezeket a trofeumokat és szinte a mennyezetig megtöltötte velük a házat.

— Önnek adnám ezt a nyulat, ha meg nem veti ügyvéd ur, — mondotta Charles, miközben még egyszer kocintottak.

— Mit fog hozzá szólni a feleségem... — sóhajtott Bercail. Aztán a két vadásztárs kezét nyujtott egymásnak és mind a kettő ment a maga útjára.

Mikor Bercail hazatért, felesége még a konyhában foglalatoskodott, és éppen a vacsorát készítette. Tulzolt takarékoságból nem tartott szakácsnőt, mióta egyetlen fiuk megnősült, a szolgálólányokat a környék fiatal parasztlányai közül választotta ki, hogy kevesebb bért kelljen fizetnie. Mikor férje belépett hozzá, azonnal észrevette a nyulat, és izgatottan kiáltott fel:

— Csak nem vetted ezt a nyulat?

— Ó nem, de hogy is! Charles ajándékozta.

— Charles, mindig Charles, a régi vadásztárs! — mondotta gúnyosan. — Hál'isten, hogy ennek az unalmas hallalnak véget vetettem!

— Pedig ez a nyul szép állat, — vetette ellen az ügyvéd. — Van vagy hét font. De ha akarod, visszaadhatom neki.

— Visszaadni? Szó se róla! Majd pástétomot csinálunk belőle, az sokáig eláll és jó lesz tizóralra.

Bercail ügyvéd szomorúan könyökölt neki az asztalnak, amelyen az izetlen leves párolgott. Szerette a vadhúst, a jó borral fűszerezett nagy vacsorákat, amelyeknek husételeit ő maga lötte. Évek óta vége szakadt ennek az ártatlan boldogságnak: Bercailné irgalmatlanul zsarnokoskodott férje vadászszenvédelyén s a derék ügyvédben nem volt meg a kellő bátorság, hogy feleségével szemben a sarkára álljon.

— Tudod-e, — mondotta az asszony — hogy nemrégiben megkérdeztem az egyik fegyverkereskedőt, mit adna az összes puskákért meg a többi limlomért, amíhez ugy ragaszkodsz? Az egész nem ér többet tizenötezer franknál.

Az ügyvéd nem válaszolt. Feleségét felbátorította a hallgatás és tovább folytatta:

— Ebben az esztendőben százezer frankra lesz szükségünk, ha a házat helyre akarjuk hozni. Mit szólsz hozzá?

De az ügyvéd nem felelt semmit, s elkéservedve gondolt arra, hogy a pompás nyulból unalmas pástétom lesz s hogy a leves sófán és izetlen.

OXIGEN RUSS-gyár képviselője

ÁLLANDÓ RAKTÁR
m^o D. 75— ab raktár

SCHOSSBERGER és BOKOR
NOVISAD FUTOSKI PUT 13.

ANGOL SZÉN

7000—7500—8000 KALÓRIÁVAL

DARABOS SZÉN IPARVÁLLALATOK, GÁZGYÁRAK, VASUTAK ÉS HAJÓZÁSI VÁLLALATOK RÉSZÉRE

DIÓSZÉN IPARVÁLLALATOK, GŐZHENGEREK, LOKOMOBILOK stb. RÉSZÉRE

APRÓSZÉN KÜLÖNÖSEN TÉGLAÉGETŐK és CEMENTGYÁRAK RÉSZÉRE 7300—7500 KALÓRIÁVAL

I-a. KOVÁCSSZÉN KÉTSZER MOSOTT, ROSTÁLT, KB. 8000 KALÓRIÁVAL

ANGOL GÁZ KOKSZ KÖZPONTI FÜTÉS, SZÁRÍTÓK és EHHEZ HASONLÓ GÉLRA

ÖNTÖSZÉN KÜLÖNÖS KEMÉNYSEGŰ MINIMÁLIS KÉN és HAMU-TARTALOMMAL

ÁLLANDÓ LERAKAT BEOGRADBAN, GRUŽBAN, ZAGREBBAN, KARLOVACON, LESKOVAON, NOVISADON, SUŠAKON, SARAJEVOBAN STB. VERSENYKÉPES ÁRAK.

KÉRJEN AJÁNLATOT.

ING. M. Lj. TRIFUNOVIĆ
BEOGRAD

IZVOZNA BANKA PALOTÁJA
TELEFON 35—93. TELEFON 35—93.

S. KOPP és FIAI R. T.

KEMÉNYÍTŐGYÁRÁBAN

MAJSAL-UTON

KAPHATÓ NAPONTA FRISS

MALÁTA

Weitzenfeld és Társa

Alapítva: 1902. Subotica Telefon: 190 sz.

Távíratcim: Kenderipar. Iroda: Városi bérpalota.
Telep: Sentaí put.

KOMLÓZSINEGEK AMERIKAI KÉVEKÖTÖMANILLA

A szegedi kenderfonógyár kizárólagos képviselője a Vojvodinában

Zsák, ponyva, kötél, zsinég, lópokrócok,
szőnyegek és kárpitos cikkek

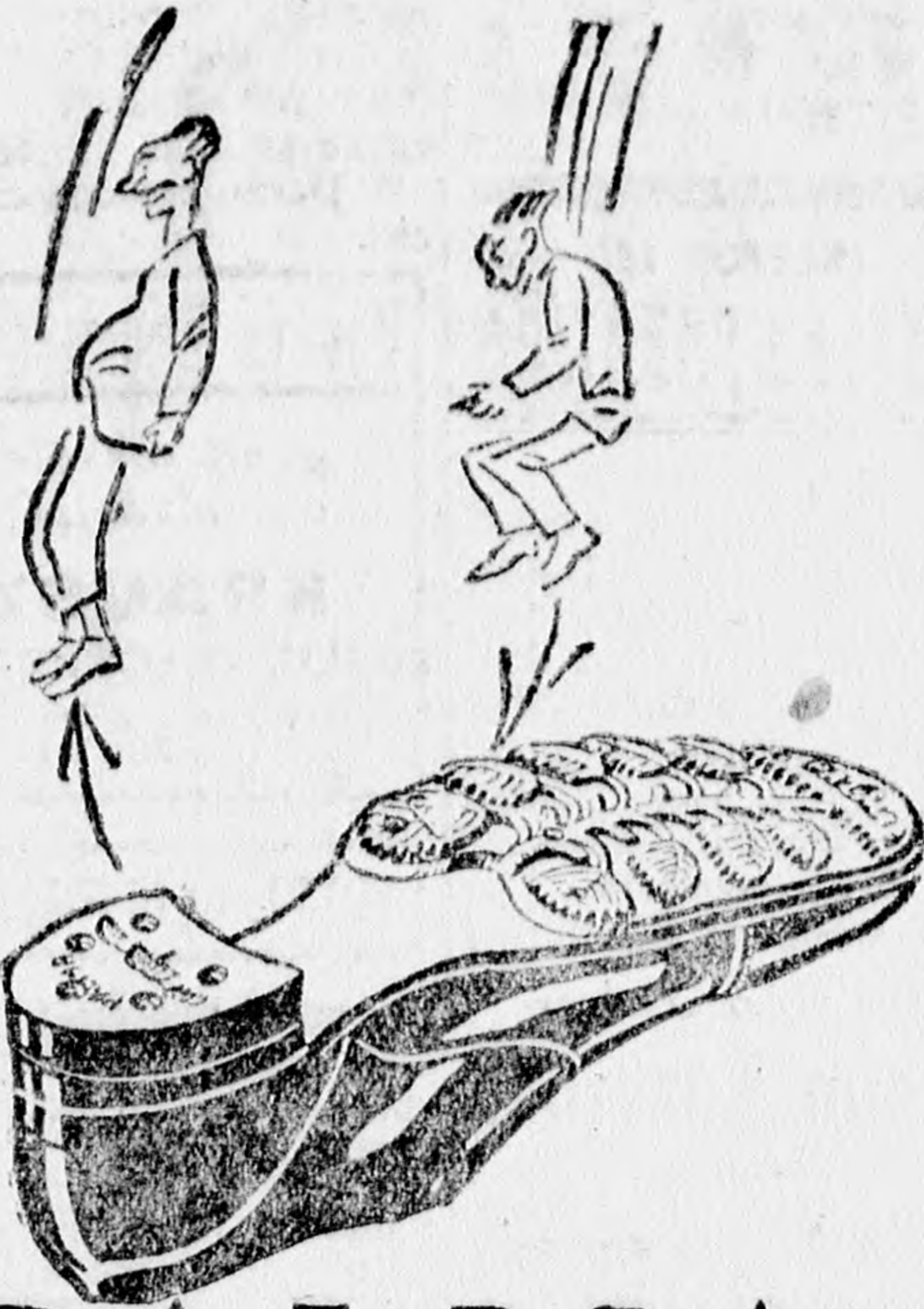
Dr. KAJON CÉZÁR

A BÉCSI PROF. LORENC KLINIKA
MŰTÖSEBÉSZE

Született vagy szerzett testi görbességek, izületi, csont és izombetegségek, bénulások

SPECIALISTÁJA

RENDEL:
BEOGRAD, STUDENIČKA 67.

PALMA

KAUCSUK SAROK és TALP
 elentáll az időjárásnak — ruganyos — higienikus

Milkó Izidor

UJKÖNYVEI

- 1) Firenzei eset és egyéb elbeszélések
- 2) A miniszter barátja. Mosolygó történetek
- 3) Spekulané és társai. Egy kötet vidámság
- 4) Asszonyok (Novellák és egyebek)
- 5) Írók és könyvek (Elbeszélések)
- 6) Baedeker írásából (Novellisztikus dolgok)

A „Világ” a következőket írja a könyvekről: Mesélő kedvű, mint Jókai, ironikus mint Mikszáth, kacagós mint Porzó, intelligens, mint Cholnoky, magyaros, mint Abonyi Lajos.

A hat kötet ára 320 din., egy kötet 60 dinár
 Minden kötet külön is kapható a Bácsmegyei Napló kiadóhivatalában vagy a szerzőnél (Subotica, Zrinjski trg 28) a pénz előleges beküldése mellett.

UJ LANZ-féle MAGÁNJÁRÓ CSÉPLŐGARNITURÁKAT

5, 6 és 8 lóerejűt.

Kiváló előnyös árak mellett részletfizetésre ajánl megvételre az:

OSIJEKI GÉPGYÁR és VASÖNTŐDE R. T.

OSIJEK

A gépek ugyanott megtekinthetők

Mindenütt kapható
 Vezérképviselő a Vajdaság részére:
BÖHM ÁRMIN
 NOVISAD

ADRIJA ÁLT. BIZTOSÍTÓ R.-T. BEOGRAD

Foglalkozik a biztosítás minden ágával.
 Életkötvényei kauciókép elfogadhatnak.

Bácskai aligazgatóság:
 Subotica, Trg Fra Joše 15. Telefon 30.

Bánati aligazgatóság:
 V.-Bečkerek, Obilićeva ul. 3. Telefon 123.

Helyi képviselők és ügyes üzletszörzők felvételnek.
 4791

Uj vukovári arctisztító kenőcs szeplo, himlöhely, sömör, májloft, kelések, fakad kok, torróssági pürsenés, orrvörösség és minden egyéb arcvirágzás ellen.
 Uj vukovári bőrszépítő szappan és puder, mely az arckendőssel a használati utasítás szerint alkalmazva, még korosabb egyéneknek is viruló és fiatal arcot kölcsönöz.
 Egy nagy tégely ára 12 dinár, kisebb 8 dinár, szappan 6 dinár, puder 10 dinár.
 Minden tégelyen Krajčović, a készítő arcképe látható.
**ZE. KRAJČOVIĆ GYÓGYSZERTÁRA
 VUKOVAR**

Motoros dereglyével keresek olyan vállalkozót

aki állandó fuvarozást vállalna a Tiszán. Ha a dereglye megfelelő lesz, megvételről is lehet szó. Ugyanott egy 50 és egy 15 mázsa hordképes féderes stráfkocsi olesón eladó

BERGIL LEÓ SENTA

Cipőüzlet megnyitási

Van szerencsém a n. é. közösség saives tudomására hozni, hogy

cipőüzletemet

a „Bela Lala”-hoz, az Apolló épületében
 Novisadon

(a városházával szemben) megnyitottam. — Állandóan rak-táron tartok legkiválóbb minőségű cipőket a legolcsóbb áron. Kérem tekintsek meg a rakítáramat vételkötözlettel.

Kiváló tisztelettel

MAVRO POLLAK

NOVISAD

3225

Végeladás-

nál is olcsóbb

kiárusítás!

Eddig még nem hallott olcsó áron szeresheti be nálam minden szükségleteit:

Férfi-, női-, gyermekdivatcikkek, kötött-szövött, mindennemű rövidáru, szabókellékek, férfi-, női- és gyermekfehérnemű, harisnyák, keztyűk, nyakkendők, him-zések, csipkék, szallagok és minden egyéb itt fel nem sorolt divatcikk.

Saját érdekében győződjek meg olesó árainról és az áruk kiváló minőségéről.
 Ne tévesszék meg a kirakatokban látható selejtes áruk árai! — Kiárusítás minden elfogadható áron!

Deutsch Simon, Subotica
 a kiskápolna mellett.

A közeledő idény alkalmával ajánlom legjobb minőségű versenyen kívüli áruimat malom, gyár, villanytelep és összes géptulajdonosoknak, és pedig

Nyersolaj (Motorin)

Benzin, Petroleum

és mindennemű

Kenőolaj (gép, cylinder stb.)

J. ISAKOVIĆ

Behozatal. Redevanta S. A. Bucuresti Kivitel.

Telefon szám: 148.

Sürgöncim: Isaković Novi Sad.

Állandó nagy lerakat

Novi Sad,

Streljačka ul. 5. sz.

Kérjenek ajánlatot és vegyenek
 Mc. Cormick, Fordson és Körtling

traktorokat

1, 2, 3, 4, 5 vasu ekével
 MÁV gépgyári golyós, csapágyas

cséplőgépeket
 Mc. Cormick 1 1/2, 3 és 6 lóerős

petróleummolort
 Szabadalmazott

Dorn tőrekrostákat
 aratógépeket, manillát, pótrészeket

Eberhardt-féle ulmi ekéket
 Debreceni gépgyári

gazdasági gépet, velőgépet
 Magánjáró átalakításhoz öntvényeket

Schumacher Rezső

Stari Bečej

2058

Nemesak érdekes megbizható

UJSÁGOT KAP

hanem

egy VADONATUJ AUTÓT vagy TRAKTORT

IS NYERHET

ha május 1-től kezdve félévre előfizet a BÁCSMEGYEI NAPLÓ-ra
 Előfizetési ár félévre 270 dinár

Azok, akik nem előfizetők, hanem naponta olvassák a lapot, szintén részt vesznek a sorsolásban, ha április 1-től minden megjelent szám címoldalát beküldik a kiadóhivatalba.

KORZÓ MOZI * LIFKA MOZI

Szerdától—vasárnapig
Várkonyi Mihály
 Amerikában készült első világ-attrakciója, a szezon kimagasló eseménye
Dicsőség és szerelem
 Látványos filmjáték 6 felvonásban. A női főszereplő
Beatrice Joy
 Várkonyi M. gyönyörű hitvese

Csütörtöktől—vasárnapig
 Először a szezonban!
Cirkus Beketow
 berlini cirkusz közreműködésével készült egyedülálló cirkuszfilm
A szerelem öl
 Modern cirkuszdráma 6 felvonásban. — Főszereplő
FERN ANDRA
 világhírű trapezművésznő

FOGLALKOZÁS

Mó házból való, megbízható kifizetői felvételek. Cim a kiadóban. 3380

Hivatalsozogat vagy hasonló állást keres nőtlen flatalember. Cim a kiadó-hivatalban. 3278

Intelligentes Fräulein sucht Stelle zu Kindern von 3—6 Jahren. Anträge unter Kinderliebend an die Administration des Blattes. 3327

UJI UJI!
Börkereskedők
 figyelmébe!
Börlerakat!
 Tvarnica preradivjanja koža Draguljib Milojkovic i drugovi
 Subotica, Zmaj Jovina ul. 1 szam.

Földmives- és középiskolát vévzent. fiatal, nős házassz. 8 évi intenzív gyakorlati állást keres azonnalra. Megkeresést „Gazdaszisz” jellegre a kiadóba kér. 3334

Johelm képek festését vállalja Szabó címfestő Subotica, Sokolska ul. 10 3357

„ATOM”
SUBOTICA
 ALEKSANDRA UL.
 Samottanyag, öntőhomok és budaiföld kapható

Félbevezetett, megbízható atazót keres bor- és pálinkaszakmában egy subotikai cég. Ajánlatokat két útazó jellegre a kiadóba. 3087

Tanoncot fizetéssel felveszek. Szabó címfestő Subotica, Sokolska ul. 10. 3356

VALODI ZEISS
SZEMÜVEG
 TELEFON 216

 Kapható: 3355
Deutsch Izidor
 optikusnál
 Subotica
 javításokat vidékre is azonnal

Perfekt német-magyar önálló levelező állást (esetleg félnaposat) keres. Szíves megkeresések „Gyors és pontos” jellegre a kiadóba intézendők. 3354

SELYEM-KALAPOK
 eredeti minték, leg-elegánsabb kivitelben Nagy választék
 Hős Piroška és Tsa
 Edénypiac

Fésülésben és manikűrözésben peritekt fodrásznő azonnalra felvétetik Hirth manikűrszalonában. Lifka mellett. Bubifrizurák hajvágása leg-elegánsabban eszközölhetnek. 3252

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és díjazó feliratozása számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jellegű leveleket továbbítunk. Kérdezőkérdezőkhez válaszlevegylélekkel.

Csalosán butorozott szobával azonnal kiadó. Ivanova ul. 5. 3361

Megbízható boltiszoiga felvéteik Houduska és Hermannál Subotica. 3362

LEKVÁR
 Elsőrendű boszniai árú 100 és 180 kgr. hordókban
FÜGE
 dalmát zsákos és olasz kosaras

PIRELLI
 világhírű ojtó gummi.

RAFFIA
 prima és extra majunga.
BÖHM ÁRMIN
 ügynökségi cégnél
NOVISAD
 3350 szereshető be

Eladó 30—32 HP eredeti Máv Asztra szivógázmotor, magánjáró, maidegni ul. Jónás István. Bács, Bácska. 3173

KÖLNI VIZ
 kímélve a legfinomabb Kummerkrammer-nél Vidékre is költi!

Fazekasszerző finom fazekas munkára felvétetik. Tudakozódni Szécsényi József, Temerin. 3367

KERJEN

CIPŐKRÉMET!
 ÖYÁRTJA:
 Prva Jugoslavska Kemična Fabrika D. D.
 NOVISAD

Keresztemy intelligens szolid árvalány, beszé ma-avarul, németül és szerbül, orvosi rendelőbe, kizszoigálóleányként vagy ehhez hasonló állást elfogadna vidéken is. Cim: VIII. Tomiska ul. 19. sz. 3342

Papirhéjú
DIÓ
 kilogrammja 12 dinár.
VÉRVÖRÖS NARANCS
 Kókuszdió, maróni, datolya, karfiol, zöldborsó, hering, pisztráng stb.
 Házi sonka, kolbász, pörkölt szalonna saját vágás.
Kiss Istvánnál
 a barátok temploma mellett. 348

Gépirónó szerb nyelvismerttel felvétetik helybeli gyárüzemnél. Cim a kiadóban. 3305

Egészséges
DIÓ
 nagyobb mennyiségben
kg. 8 dinár
FELIX OLAH
 Preradovicéva ul. 15. Subotica 3321

Déutáni órákra keresünk peritekt gépirót. Lipsitz és Lampel Halasi ut. 3374

VÉTEL-ELADÁS
 Téglagyárosok. Keresünk 2.500.000 téglát. Előnyben téglagyárak vizuit közölésben. Ajánlatok Kitanovic i Vasovic. Beograd, Novopazarska ul. 49. cimre küldendők. 3366

Fehér stéázsi. pult. fehér márványlappal. fagyalt-ézőp eladó. Keppert Jánosnál cukrásza. Subotica. 3329

TELEFON 122
FATELEP SUBOTICA
 Bognárfa
 Pintérfa
 Bükkszász tüzi D 38
 Gyertyánhasáb tüzi „ 42
 Bükksapró tüzi „ 45
 Gyertyánapró tüzi „ 50
 házhoz szállítva. Allandó nagy raktár, vagontelekekben is. Ostravi kovácsoszsén, faszén, cséplőszén.
 Mérsékelt árak!
Milo Erdos erdőipar
Braun Lázárnál
 Subotica 3272

Sütőde házzal együtt Bezdánban, a legforgalmasabb helyen, más vállalkozás miatt azonnal eladó vagy kiadó. A lakás is (3 szoba) azonnal elfoglalható. — Bővebbet: özv. Csizska Ferencnél Bezdánban vagy Somborban: Laze Kostica ul. 4. alatt, a cukorkagyárban. 3370

Fényképezési műterem
 modernül berendezve, teljesen komplettül, újonnan felszerelve, a Dabáska egyik le sebb városában kedvező feltételek mellett eladó esettel hősbeadó. Ajánlatokat „HIZTOS JOVO” jelleg alatt SCHMOLKA hirdetőiroda Novisad, Futoski p. 2. továbbit 3365

Benzinmotorok 4 és 8 lóerősek. kocsiira szerelve, zarantált jó állapotban olcsón és kedvező feltételek mellett eladók Teltsch Gáspárnál Somborban.

Festő árut
Firni t
Angol lakkokat
Falmintákat
Ecsetárut
 legolcsóbban szereshető be
Neuhaus és Kalmár
 festékárú kereskedésében, a barátok temploma mellett Iparosoknak angró ár! 2723

Ocskavas gyanánt eladók: szilikorongók, csapárvak, transzmissziók, traversék stb. továbbá egy 4 HP lokomobil, téglafelvonó, esztergapad 350 mm. ágyhosszal. Emilia-malom, Hodoš. 3201

Abeltéren levő há amban modern fűtőszobával egyenbás két lakás kényes
lakás
örökáron eladó.
 Bővebb felvilágosítást nyujt megbízottam:
Dr. Bíró Andor ügyvéd
 Hitelbank palota 3189

VII. kör. Zmaj Jovina ul. br. 16. ház eladó (volt Jókai utca.) Érdeklődni: I. kör. Bogovicéva ul. br. 15 3320

Női és férfi zumi és impresszió esőköpeny 350 dinártól feljebb. Férfitöltöny 700 dinártól. Elsőrangú kiállítás. Eisler Izsónál. Barátok temploma során. 3301

Vas- és fémöntvényeket
 gyárt, nikkelez és galvanizál:
KRAUSZ
VELIKI-BECSKEREK,
 a törvényszéki palota mellett. TELEFON 329 760

KÜLÖNFÉLE
 Elveszett Suboticaótól Zednikig egy rövidárus csomag. Megtaláló adja le a rendőrségen. 3363

Kankónál (zemes folvással). húgyvesőbántalmaknál, fehérfolyásnál legjobbban hatnak a már 19 éve ismert Larucin-kapszulák és pálcikák. — Minden gyógyszerárban és drogériában 20 dinár árban kapható. Postán utánvétellel: Blum (Més) gyógyszerár, főpostával szemben. 2159

BOSCH
 mágnesgyújtó készülékek javítása. — Delejezés saját egyenáramú mágnesgyújtó villamontelepen. Tehercseles. — Tartalékreszek raktáron
Schmerek Engelbert
Veliki-Becskek
 Elvešova (Magyar) ucca 24.

Jókarbau levő ház 2 szoba, konyha, kamra, nagy hálószobával, 95.000 dinárért eladó. Azonnal átvehető. Rudnička ul. 10., Halasi-ut mellett. 3225

Háztelkek
 Palicsi utonés a szegedi szőlőkben
olcsón eladók
 Özv. Racsmány Béláné
 Zsidókörházal szemben

Nyolcas gyári express Hoffherr magánjáró 12 éves közeseblő garnitúra 130.000 dinárért eladó. Ujvári, Temerin. 3345

Magánjáró-öntvényeket
 olcsón szállítunk
Neukomm Bálint fia
 gépgyár Vršac
 842 Telefon 54.

ÉKSZEREK
 inga- és zseborák, írőkészletek, ridiküllök, cigarettatartárok ezüstből és alpakkából — Nagy választék, olcsó árak.
SOK
 ékszerésznel, Rudičeva ul.

Kifiző felvétetik. F. Kováč i drug. 3249

SZENTI és VIRÁG SUBOTICA
 EPÜLET és MÜBUTOR ASZTALOSÁRU GYÁR
 KÉSZITENEK: Mübutorokat, épület, portál, parkett, üzletberendezéseket, stb. — Árajánlatot díjmentesen küldünk az ország bármely részébe.
 TELEFONSZÁM: 383. 185

STENICIN
 a legjobban bevált ferez és **POLOSKAIRTÓ**
 Kezelése egyszerű, nem piszkít. — Kapható
Drogerija Landauer
 Subotica. 509

ÚJ! HORDÓGYÁR ÚJ!

S. KOPP ÉS FIAI R. T. SUBOTICA, MAJSAL-UT 126

Készít mindenféle csomagoló, különösen zsirnak való transport-hordókat legolcsóbb árban, minden nagyságban.